

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift over de Noordbrabantse schuttersgilden

47e jaargang 2000 afl. 2

Wanneer ben ik aan de beurt?
(Gildefeest Sambeek 1981)

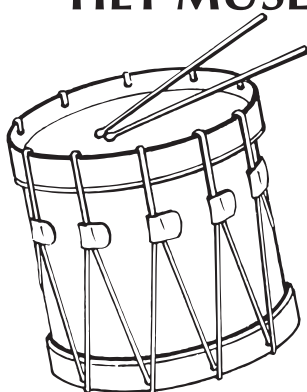
GOUD EN ZILVERSMEDERIJ

de edelsmidse b.v.

Van Dissellaan 4a, 5531 BR Bladel
Telefoon (0497) 38 79 36

**Het adres voor het
vervaardigen en ontwerpen
van al uw gildezilver**

'HET MUSEUM ATELIER'

maakt op ambachtelijke wijze
GILDETROMMEN
in eigen atelier

- drijven en ciselieren van patroonheilige
- alle gildetromonderdelen en -benodigdheden
- reparaties

Tel.: 06 - 515 03 109
Antoniusstraat 30,
5038 DK Tilburg

LAARZEN LAARZEN L
PLUIMEN-VEREN-PLUI
KOPPELS-RIEMEN-KO
HOEDEN-SHAKO'S-I
UNIFORMSCHOENEN
DANSSCHOENEN DAN
HISTORISCHE-SCHOE
GILDESCHOENEN GI
OVERSCHOENEN G
HANDSCHOENEN HAN
OPERA-OPERETTE-SC

VAN BEERS B.V.
SCHOENFABRIEK

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 2722 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031 (416) 27 22 54

TONEELSCHOENEN

**EDELSMEDERIJ
NOL COOPMANS V.O.F.
GESLAGEN SCHOONHEID**

ATELIER VOOR HET LATEN ONTWERPEN EN
VERVAARDIGEN VAN AL UW EXCLUSIEF
HANDVERVAARDIGD GILDEZILVER

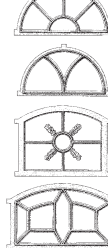
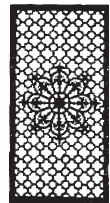
GRAVEREN - DRIJVEN - CISELEREN - GIETEN

5632 PG Eindhoven, Kruburg 1a,
Tel.: (040) 241 85 86, Fax: (040) 214 20 78

LEVENSBOM GIET- SMEEDWERKEN EXCLUSIEVE INRIJPOORTEN

VOORDEUR-
PANEEL

Wij zijn tevens leverancier van:

- Antieke trapspijlen
- Gietijzeren muurankers
- losse onderdelen voor poorten en hekken (hekpunten, granaatappels, ringen, krullen, ect.)

DOCUMENTATIE OP AANVRAAG

GERSJES GIETIJZEREN RAMEN B.V.

Berkdijk 13A, 5271 SR St.-Michelsgestel, Tel. (073) 551 34 71
Fax (073) 551 69 68. Open: Ma. t/m Vrij.: 9.00-17.00 uur. Za. op afspraak.
Voor inrijpoorten uitsluitend op afspraak.

GILDEZILVER

ATELIER NOUD PETERS

Breestraat 47, St. Anthonis Tel. (0485) 38 33 66

Blinkt uit in vakmanschap

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift
Over de Noordbrabantse schuttersgilden
uitgave van de Stichting De Gildetrom
ISSN 1380-233X. Jaargang 47 (2000), afl. 2

Hoofredactie

Ad (A.H.P.J.) Dams
Loon 7
5581 VH Waalre
tel. 040-2213365

Jacques (J.A.M.) Govers
Beverlaan 11
5581 EE Waalre
tel. 040-2213842

Redacteuren

Eur. Gem. Hist. Schutt.
Mathieu (M.E.M.) v.d. Voort
Valklaan 6
5613 EC Eindhoven
tel. 040-2438521

Maasland
Kees v.d. Bruggen
Vlasmeersestraat 53
5261 TB Vught
tel. 073-6564860

Noordbr. Federatie

Reinier Haase
Wapendragerstraat 40
5641 GT Eindhoven
tel. 040-2811527

Kempenland

Marcel v.d. Heijden
Eindhovenseweg 73
5664 HD Geldrop
tel. 040-2856074

Kwartier van Oirschot

Henk (H.C.P.) van Hout
De Gaanderij 31
5688 TR Oirschot
tel. 0499-571258

Land van Cuijk

Henk Christiaans
Koperwiekstraat 8
5451 XN Mill
tel. 0485-453439
06 50 82 13 63

Peelland

Rien (M.H.G.) van Horik
Postel 45
5711 ET Someren
tel. 0493-496998

Baronie en Markiezaat

Adrie (A.G.) Boot
Korte Brugstraat 28
4871 XS Etten-Leur
tel. 076-5013270

Administratie en abonnementen

Lau (L.G.J.) Huijbers
Dr. de la Courtstraat 71
5421 JG Gemert
tel. 0492-361855

Betalingen

Rabobank Gemert
rek.no.: 13.45.08.874
Stichting De Gildetrom
Girorekening van deze
bank: 839132

Voorwaarden

Abonnementsprijzen 2000:

collectief abonnement f 13,25;

(meer dan twee per gilde)

Particulier abonnement f 18,25

Buitenlands abonnement f 22,50

Aanmaningskosten f 5,-

Abonnement dient bij vooruitbetaling te worden voldaan. Het wordt geacht te worden voortgezet, tenzij opzegging voor 1 november geschiedt. Abonnementen kunnen elk moment ingaan.

De redactie houdt zich het recht voor, teksten naar beste weten en in ieders belang te redigeren.

Advertentietarieven worden op aanvraag medegedeeld.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de stichting

De Gildetrom.

Vormgeving: P. Kemper.

Druk: Drukkerij Vos, Gemert.

TER INLEIDING

Samenleving is een woord dat mensen op het lijf geschreven is. Zeker de mensen die van beroep of vanuit een roeping (of beide) rechtstreeks met mensen bezig zijn. Of die zich inzetten ten behoeve van mensen, voor het geval dat ooit nodig zou zijn. Die zich op allerlei omstandigheden voorbereiden, tegenslag van grotere omvang, ongelukken, mogelijke rampen en alles wat de toekomst voor ons in petto kan hebben. Veel gilden, zeker die hun oorsprong in de middeleeuwen hebben, hebben in eerste instantie die taak op zich genomen. Door een drang van binnenuit of onder druk van de toenmalige omstandigheden of op basis van afspraken met de rest van de samenleving. Die inzet was wel eens riskant en is dat, helaas, soms nog steeds. De recente ramp in Enschede is een voorbeeld van wat mensen riskeren die zich met hart en ziel inzetten. Het kan direct levens kosten, maar ook levens vergallen, mensenlevens verzuren, mensen de moed ontnemen om zich nog eens voor de samenleving in te zetten. Om die gevolgen te repareren of draaglijk te maken moeten mensen de handen ineenslaan, elkaar niet loslaten, afspraken maken en houden, elkaar opzoeken, met elkaar optrekken, nieuwe doelen afspreken en samen verwezenlijken. Zijn gilden uit de tijd?

Gelukkig zijn de Brabantse gilden maatschappelijk zeker niet ingeslapen en zijn ze zeer attent op hun rol in de maatschappij. Grote manifestaties komen met enige regelmaat voor, die uitgaan boven het normale verenigingsleven. Dat vergt ook weer de nodige zorgvuldigheid, zoals het gilde uit Soest ons in deze aflevering duidelijk maakt.

Zorgvuldigheid is ook geboden met ceremoniële tradities, zeker als die niet voor iedereen even duidelijk zijn. Of als de herkomst en bedoeling ervan onzeker zijn, zoals bij het voorrecht om over het hoofdvandiel te lopen. In een van de volgende afleveringen mag u hierover meer verwachten. Ook wij spreken nieuwe doelen af...

Nieuwe doelen afspreken wil niet zeggen, dat bestaande doelen uit het oog verloren mogen worden. Zo heeft Gemert een aantal kapellen, waarvan het Sint Antoniuskapelletje in elk geval mag rekenen op blijvende zorg van het gilde. Verantwoordelijk omgaan met cultuur is meer dan snelle slagen binnenhalen met veel spektakel en publiciteit. Gemert heeft dat begrepen en zo zijn er meer gilden, maar daarover een volgende keer meer.

Ad Dams

10 amsterdam 25 april 1968

HET KOST MAAR EEN TIJNTJE

Het kost maar een tientje om een advertentie van vier regels in 'De Gildetrom' te plaatsen. De enige voorwaarde is, dat u abonnee bent. U kunt de tekst, maximaal vier Gildetrom-regels, sturen aan:

Administratie De Gildetrom, Dr. de la Courtstraat 71, 5421 JG Gemert. Voeg het geld in contanten er bij.

Het onderwerp van de advertentie behoeft niet persé op het gilde betrekking te hebben.

Mogelijke onderwerpen o.a.: de aandacht vestigen op een activiteit, informatie vragen over een bepaald onderwerp, groeten of dankbetuigingen, of iets te koop aanbieden.

Sluitingsdatum inzenden kopij redacteuren afl. 3 2000

3 juli 2000 (verschijnt september 2000)

Medewerkers aan dit nummer

W. Adams, W. Cordang (foto), Paul van Dongen, J. van Gils, J. Goudsmits, R. van Hal, P. Hofmans (foto), M. Horst, J. Klerks, L. Konings, G. Krekel, Th. v.d. Sande, A.J. Smits, A. Verschuur, J. v.d. Vorst, T. Vorstenbosch, R. Weijtmans, A. Weren, B. v.d. Wiel.

BRABANTSE KAPELLETJES

HET SINT ANTONIUSKAPELLETJE

door Peter Lathouwers

Gemert kent vele weg- en veldkapelletjes in verschillende vormen, met verschillende heiligen. Allen hebben vaak ook een langere traditie dan de bouw soms doet vermoeden. De Sint Antonius (veld)kapel is er daar één van. Behalve deze kapel heeft ook het Gemertse kerkdorp De Mortel Antonius als patroon en heeft de Gemertse parochiekerk een altaar gewijd aan Sint Antonius en Sint Joris.

De Sint Antoniuskapel ligt aan de Deel, de oude uitvalsweg naar Boekel, aan de rand van de Gemertse bebouwde kom. Niet alleen bij deze kapel kunnen we spreken van een lange traditie, ook bij haar eigenaar, het Gilde van Sint Antonius en Sebastiaan (ofwel de 'Grüjn skut').

Dit gilde kan bogen op een ouderdom die dateert van omstreeks 1510. In dat jaar wordt in de pouillé's van het bisdom Luik het Gemertse Antoniusaltaar met haar bedienaar en haar inkomsten geregistreerd. Dit altaar had drie missen die werden opgedragen door leden van de Duitse Orde. De inkomsten beliepen zo'n 6 mud rogge per jaar. Kort voor of in 1510 zal de broederschap zijn opgericht om zich later om te vormen tot een gilde of schutterij.

Hoewel de kapel zowel als het gilde toegewijd zijn aan Sint Antonius Abt (met

het varken) is niet duidelijk in hoeverre de oprichting van beiden elkaar beïnvloed hebben en of ze van den beginne af met elkaar in relatie stonden.

De oudste vermelding van het kapelletje, dat tot op heden werd gevonden, dateert van 1564. In dat jaar staat er in de schepenprotocollen geschreven: *"sekere erven gelegen tot Gemert aen den Deelsen Boom aent heyiligen huysken"*. Met het toponiem *"den Deelsen Boom"* wordt waarschijnlijk een draaiboom bedoeld, deze wordt in andere documenten ook wel *"dreiboom"* genoemd.

Oudere buurtgenoten spreken over het jaartal 1496, dat eertijds boven de offerblok vermeld stond. Zou dit als bouwjaar beschouwd kunnen worden? Van een eikenhouten beeld van de H. Antonius, dat lange tijd tot de inventaris van de kapel behoorde, wordt de vervaardiging gedateerd in de 15e eeuw. Het is echter hypothetisch dat de datering van het beeld in combinatie met het overgeleverde jaartal 1496 tot de conclusie zou moeten leiden dat 1496 het bouwjaar van de kapel zou moeten zijn.

Ook uit de 18e eeuw zijn enkele vermeldingen van het Sint Tunniskapelleke in de schepenprotocollen bekend. In 1712 is er sprake van de verkoop van een huis *"in de Deel aan het Capelleke"* en op 30 januari 1756 verkochten de kinderen van

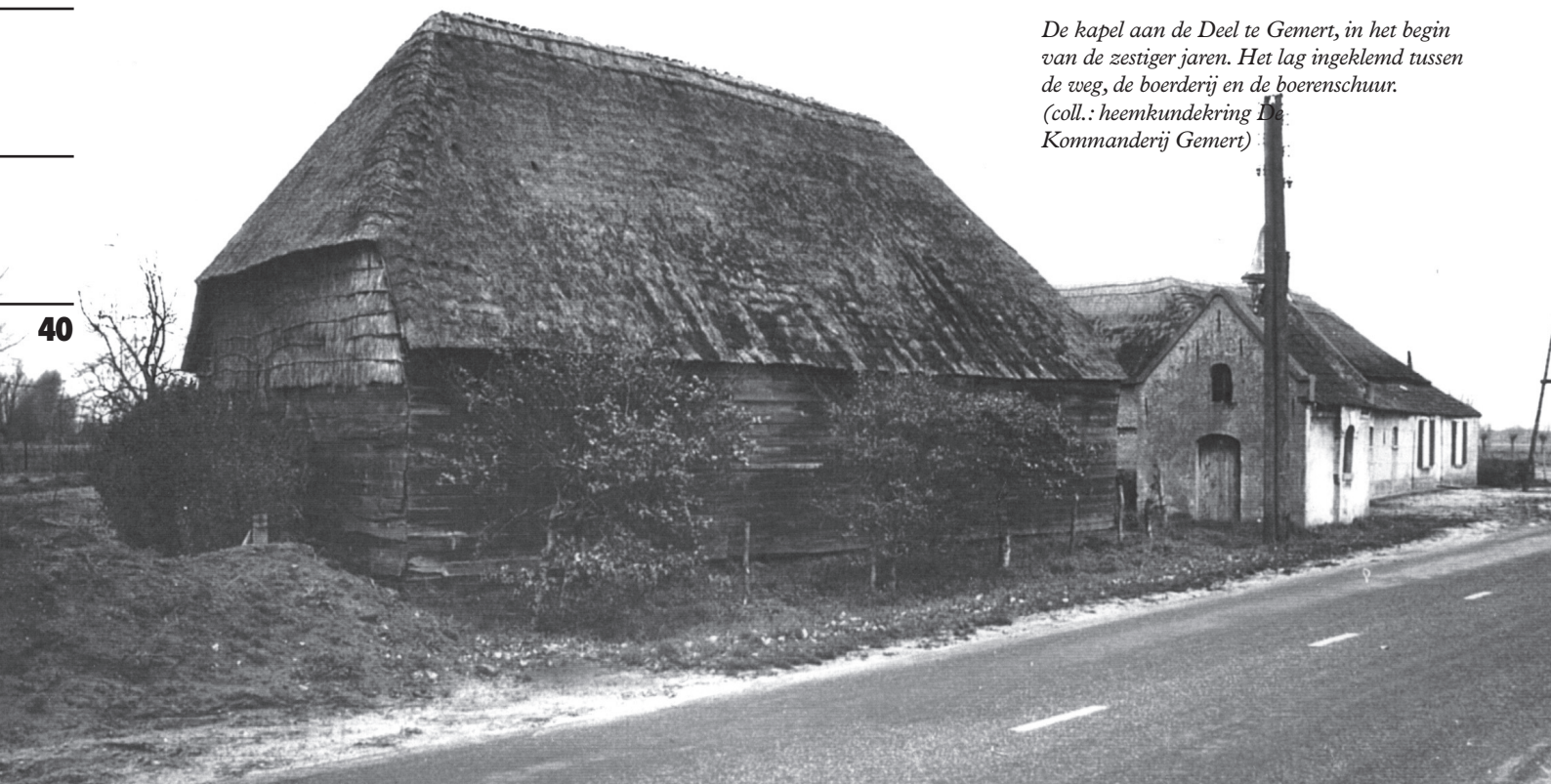

Duidelijk is te zien de desolate staat waarin de kapel in het begin van de zestiger jaren verkeerde. De gestucte buitenmuren vertonen scheuren en de aanzetten van de topgevels beginnen af te brokkelen. De klokkestoel is op een storm na verdwenen, de klok al helemaal. (coll.: heemkundekring De Kommanderij Gemert)

Andries van Berlo *"een huysinge met den hof, gelegen naast de Sint Anthonis Capelle in de Deel"* aan Petrus Penninx.

Afgezien van de genoemde jaartallen met de vermeldingen van de kapel of het heilig huisje is er geen beschrijving of afbeelding beschikbaar. Hier kunnen we enkel naar gissen. Mogelijk was het een klein eenvoudig optrekje, een cel, met lemen wanden, gedekt met stro of riet; niet uitgesloten mag worden dat het niet eens de omvang van een veldkapel had. Zijn huidige vorm kreeg de kapel waarschijnlijk in 1841 toen er een grootscheepse restau-

De kapel aan de Deel te Gemert, in het begin van de zestiger jaren. Het lag ingeklemd tussen de weg, de boerderij en de boerenschuur. (coll.: heemkundekring De Kommanderij Gemert)

ratie of renovatie plaatsvond. Daarvóór, in 1835 werd, volgens het "Leggerboek van Sint Antonius en Sint Sebastianus Gilde, begonnen met den 21 januari 1812", nog enig onderhoud gepleegd. Martinus van Hoogstraten legde toen voor f 0,90 een nieuwe dorpel; Alb. Mickers repareerde voor f 0,60 het strooien dak, inclusief de levering van stro, banden en roeden en Henricus Gijsbers ontving f 1,25 voor het "verven van Sint Antonius en glazen maken" terwijl Johannes Royakkers f 2,20 verdiende aan het Sint Antoniushuis in de Deel.

In 1841 moet er iets bijzonders aan de hand zijn geweest. In de offerblok werd voor f12,72 geofferd. Een aanzienlijk bedrag in vergelijking tot de jaren ervoor en erna, waarin niet meer dan (maar vaak ook minder) f2,00 geofferd werd. Een opvallend inkomen dus, maar de uitgaven waren zeker niet minder opvallend zoals blijkt uit onderstaande lijst:

Uitgaaf voor 12 mudden kalk bij het aanvoeren en lessen tezamen f 13,95
aan Henricus van Dijk
voor planken f 7,88
aan Louis van Wijk voor het dekken van de toren, leijen en leijennagels tezamen zijne rekening f 9,25
aan de weduwe Henricus van Zeeland voor 6 ponden spijkers f 0,96
aan Jacobus Wittebol voor spijkers f 1,31
aan Henricus v.d. Heuvel te Lieshout voor 2725 steenen f 24,725
19 vorstpannen en 40 plavuizen bij Henricus Swinkels op de Donk tezamen f 3,66
Hubertus van Zeeland voor het dekken van Sint Antoniushuis f 2,50
Simon Lely voor het metselwerk van Sint Antoniushuis f 16,85
Antonius Smulders (kapitein) voor zijne verschotten van het tracteren bij het aanvoeren der steenen voor het huiske f 1,95

Opvallend zijn de uitgaven voor 12 mud kalk, de 2725 steenen en metselwerk. Er werd een bouwwerk opgericht, geheel of (grooten)deels met steenen muren. Blijkbaar was dat tot 1841 niet het geval. Meest voor de hand liggend is dat het tot die tijd lemen (of houten) wanden had. Met uitzondering van de klokkestoel, die van leien werd voorzien, kreeg het dak een stro of rieten bedekking (in de uitgavenlijst is geen sprake van de aankoop van pannen) voorzien van vorstpannen. Met de plavuizen is waarschijnlijk de vloer van de kapel geplaveid en de planken zijn mogelijk gebruikt voor het altaar of de knielbanken of andere betimmeringen.

De kosten van deze grondige renovatie bedroegen f 81,085, waarbij het voorschot van f 1,95 van kapitein Antonius Smulders, betaald voor tractaties bij het aanvoeren van steenen, nog niet inbegrepen was.

In 1841 werd er dus fors geïnvesteerd in het bouwwerk en blijkbaar had men zich ook voorgenomen om de kapel in ere te houden. Na 1841 komen in het 'leggerboek' regelmatig uitgaven voor ten behoeve van de kapel. Soms betreft het onderhoud maar ook worden er nog zaken toegevoegd waar men blijkbaar in 1841 niet aan toegekomen was zoals uit onderstaande lijst (uittreksel) blijkt.

1842 Simon Lely werkt een halve dag aan de offerstok f 0,45
Gildedeken Arnoldus Verhoeven levert sleutels voor offerstok en deur f 1,90
1844 Simon Lely werkt 2 dagen aan het interieur en heeft anderhalve emmer kalk nodig f 2,10
Piet van Berckel voor het verven van den altaar, voor het herschilderen van het Antoniusbeeld en het schilderen van de Antoniuskaars in de kerk f 10,14
Joannes Rooyakkers (timmerman?) voor 1 dag werken in de kapel en voor 90 centen hout f 1,60
1850 Een nieuwe klok op Sint Antoniuskapel f 12,00
1851 Henricus Gijsbers voor het letters zetten aan de Sint Antoniuskapel f 1,30
1864 Aan den smit voor ijzer aan Sint Antoniushuizen f 3,60
Voor het repareren van de kapel f 22,04 !!
1885 Voor verve en schildere in de Deel f 38,45 !!
(In de kapel waren twee kandelaars geplaatst die goed in de verf gezet werden)
1894 Jeurgens voor onkosten aan de Sint Antoniuskapel in de Deel, werkloos en Sint Antoniusbeeld geschilderd f 13,28

Het leggerboek vermeldt regelmatig als inkomstenpost "offer van Sint Antoniushuis". Op jaarbasis bedroeg dit gemiddeld een paar gulden, uitgezonderd het jaar 1841, waarin er ruim geofferd werd, zoals uit het voorgaande is gebleken. Veel meer inkomsten had het kapelletje niet behalve dan wat kaarsengeld. Op 8 februari 1867 werd het kapelletje echter een legaat toebedeeld uit het testament van de Eerw. Heer Theodorus Mickers, pastoor te Gerwen.

De wilsbeschikking luidt als volgt: "Extract uit de uiterste wilsbeschikking van den Eerw. Heer Theodorus Mickers, Pastoor te Gerwen en aldaar overleden den 8 Februari 1800 zeven en zestig. Door den Eerw. Heer Th. Mickers is bij testamentaire beschikking aan Sint Antonius huise in de Deel (Gemert) gelegateerd, vijf halve Nederl. ponden waskaarsen waarmede hij zijne stichting aan de R.C. Kerk onder meerdere verplichtingen bezwaard heeft en waarvoor

hij als beheerder en uitvoerder den tijdigen Pastoor van Gemert heeft aangewezen".

De stichting aan de kerk van Gemert betrof de "Mickershoeve" aan de Doonheide. Theodorus Mickers was geboortig van Gemert en was blijkens zijn testament ook de 'Grüjn Skut' gunstig gezind.

In 1922 kreeg de kapel nog eens een grondige onderhoudsbeurt waarvoor f 47,50 neergeteld moest worden. Een gedenkplaat in de noordelijke topgevel herinnert aan deze operatie: "Deze kapel vernieuwd 1922 door de Fungerende leden, ouderlingen, Dekens der Schuttersgilde van Sint Antonius en Sint Sebastianus" waarna een vijftiental namen volgen.

Tot in de dertiger jaren van deze eeuw bleef de kapel in de belangstelling van het gilde en de buurt. Tijdens optrekdagen en het koningschieten werd de kapel door de gildebroeders bezocht en werd er een "silveren stuck" geofferd. De buurtbewoners werden iedere zondag met het luiklokje opgeroepen om er het Rozenhoedje te bidden en de meisjes uit de buurt hielden het schoon. De pastoor stak er de waskaarsen aan die Theodorus Mickers gelegateerd had en bij ziekte en overlijden werd er door de buurtschap alle dagen gebeden.

Na de dertiger jaren taande de aandacht voor het kapelletje zienderogen. Geen gildebroeder of buurtgenoot keek er nog naar om. De reden hiervoor is onbekend. Tegen de kapel lag zelfs een mestvaalt. De kapel zou zelfs als schuur gebruikt zijn en genomineerd zijn als varkenshok. Tegen de jaren '60 was er dan ook niet veel meer over dan een kapel met een weggerot klokkentorentje, gaten in het dak, vernielde banken en altaar, loslatend en afgefallen stucwerk en een zwaar vervuild interieur. In 1962 trokken enkele leden van de Gemertse heemkundekring zich het lot van de kapel aan en stelden de beelden en de kandelaars van de kapel in verzekerde bewaring. Voor deze operatie moest men zich wel toegang verschaffen via de mestvaalt en een van de ramen, de sleutel van de deur was reeds lang verdwenen. Het altaar kon niet verwijderd worden omdat de dakconstructie daar deels op rustte. Ook de gemeente trok bij 'de Skut' aan de bel en stelde de deplorabele staat van de kapel aan de orde. Men wees het gilde op de mogelijkheid om de kapel op de Rijksmonumentenlijst te laten plaatsen. Dit zou de nodige middelen opleveren om de restauratie (deels) te kunnen bekostigen.

Het zou nog tot 1964 duren voor het tot plannen kwam. In 1964, op kermismaandag, schoot Alfons Niessen uit Helmond, toenmalig voorzitter van de Kring Peelland, zich tot koning van de 'Grüjn Skut'. Als nieuwe gildekoning nam hij de taak op zich om, voordat er een nieuwe

De gerestaureerde kapel anno 1999. De huidige vorm dateert van de laatste restauratie in 1990. De stuclaag is van de buitenmuren verwijderd. De boerderij en de boerenschuur zijn sinds begin zeventiger jaren verdwenen en door de reconstructie van de straatweg kreeg het kapelletje een groter erf rondom wat aan de eigenheid van de kapel ten goede komt. (foto Peter Lathouwers)

ANTONIUS MAGNUS EREMITA
(Antonius de grote kluizenaar)
De sluitsteen boven het venster vermeldt voorts het jaartal 1841, het jaar waarin de kapel zijn huidige vorm kreeg. Achter het tralievenster stond eertijds het eeuwenoude eikenhouten St. Antoniusbeeld.
(foto Peter Lathouwers)

koning zou komen, de kapel te herstellen. Na diverse besprekingen met het bestuur van het gilde besloot men op zesentwintig juni 1966 tot restauratie. 's Zaterdagmorgens, 9 juli daaropvolgend begon men met het karwei onder leiding van gildebroeder-timmerman Piet van Dommelen, met een kleine 200 gulden aan materialen. Het torentje werd hersteld en bij oude boerderijen werden pannen en plavuizen bijeen gehaald om gebroken exemplaren te vervangen. Een oudere gildebroeder vervaardigde de stropoppen voor onder de pannen, er werd geverfd, getimmerd en gestucaard en de gemeente zorgde voor de egalisatie van het terrein rondom de kapel. Het grote en kleine beeld van Sint Antonius en de kandelaars werden weer op hun plaatsen gezet en het altaarpaneel zou later nog door de kunstenaar Jan van Gemert, die toen naast het kapelletje woonde, hersteld worden. Op kermismaandag, 1 augustus 1966, een kleine drie weken later, was de restauratie gereed en werd het kapelletje ingezegend. Beide Gemertse gilden togen in optocht naar het kapelletje om de plichtigheid luister bij te zetten. Bij de

inzegening werd een oude traditie weer in ere hersteld, nl. het schenken en aansteken van de vier waskaarsen uit het legaat van pastoor Theodorus Mickers. Sindsdien is het kapelletje regelmatig onderhouden door de gildebroeders. In 1967 werd het kapelletje op de Rijksmonumentenlijst geplaatst.

Johan van de Laar nam eens, voor een onderhoudsbeurt, het kleine, zestig centimeter metende Sint Antoniusbeeld uit het kapelletje mee naar huis om met loog de verf eraf te halen en het eens fris op te schilderen. Onder de verflagen bleken flinke krimpscheuren schuil te gaan die nadere behandeling vergden. Van het een kwam het ander, tot slot kwam aan het licht dat het hier een vijftiende of zestiende eeuwse Brabants eikenhouten beeld betrof, een kostbaar voorwerp dat hard aan restauratie toe was. Het was oorspronkelijk een gepolychromeerd beeld, met een boek in de linkerhand, op een houten voet. Het beeld miste de rechterhand. De restauratie werd uitgevoerd door Mares in Maastricht en kwam gereed in 1975. Bij de restauratie werd de rechterhand, met een "tau-

*Centraal in de kapel is het St. Antonius-altaar. Dit altaar werd bij de laatste restauratie gedeeltelijk vernieuwd.
(foto Peter Lathouwers)*

kruisstaaf”, weer toegevoegd. Sinds de restauratie wordt het beeld zorgvuldig in een kluis bewaard vanwege zijn antiekwaarde.

Het grote, 150 centimeter hoge, Sint Antoniusbeeld houdt in beide handen een boek vast en bij de linkervoet bevindt zich een varken. Het gepolychromeerde beeld is van binnen hol met een deurtje aan de achterzijde.

In de zestiger jaren werd de boerderij naast de kapel door de familie Verbakel verkocht aan de gemeente. De Gemertse kunstenaar Jan van Gemert heeft de boerderij nog een aantal jaren bewoond, waarna de boerderij in het begin van de zeventiger jaren werd afgebroken, samen met de boerenschuur. Het kapelletje kwam daardoor vrij te liggen. In 1976 werd in samenwerking met de gemeente het erf rondom de kapel beplant en met steun van de plaatselijke Rabobank twee banken geplaatst.

Ondanks de inspanningen van de gildebroeders in 1966, en daarna, bleven er problemen die telkens om onderhoud vroegen zoals optrekkend en binnendringend vocht. Om veelvuldig onderhoud te voorkomen moesten er drastische maatregelen genomen worden.

In 1990 besloot men, zoveel mogelijk in eigen beheer, de restauratie van de kapel ter hand te nemen. Het dak werd waterdicht gemaakt, de vloer geïsoleerd en maatregelen genomen om optrekkend vocht in de muren tegen te gaan. De buitenmuren van de kapel werden ontdaan van het cementen stucwerk. Binnen werd het altaar gedeeltelijk vernieuwd evenals het stucwerk.

Kunstenaar Jan van Gemert schilderde een nieuw altaarpaneel en gaf ook het Antoniusbeeld weer een beurt. Bij dit

alles werd ook de omgeving van de kapel aangepakt. Het erf kreeg een passende bestrating en aanplanting.

Het resultaat van dit alles was dat er in 1990 een karaktervolle bakstenen kapel opgeleverd en ingezegend kon worden.

En met recht kan het kapelletje zich weer verheugen in de belangstelling van de gildebroeders die op kermismaandag, voor het koningschieten een bezoek aan het kapelletje en de 'kosteres', Truus Michels, brengen. Dan wordt er ook nog steeds een 'silveren stuck' geofferd.

Bronnen:

Peter Lathouwers e.a.: Dor hedde de skut, Bijdrage tot de Geschiedenis van Gemert, Gemert 1982, pag. 50 e.v; pag. 138 e.v.

Ad Otten: Ouderdom Schuttersgilden en hun altaren, Gemerts Heem jrg. 27, 1985 nr. 2.

Lau Huijbers: Inzegening Sint Antoniuskapel Gemert, 14 juli 1990

Archief Gilde Sint Antonius en Sebastiaan dossier Sint Antoniuskapel, inv.nr. 5.4.1.1;

Leggerboek van Sint Antonius en Sint Sebastiaans Gilde, begonnen met den 21 January 1812, inv.nr. 5.6.3.1

Helmonds Dagblad 9 juli 1966 'Gemertse skut in bouw'

M.H.J. Pennings: Sint Antoniuskapel in Gemert in de Deel hersteld, Brabants Heem, 1966, nr. 4. ■

*De (letterlijk) grote Antonius met het varken.
(foto Peter Lathouwers)*

Reportage

Antonius Abt: Vier eeuwen van het volk

'TUIN DER LUSTEN' VERPLAATST NAAR NULAND

De spreekwoordelijke 'Tuin der Lusten' leek zondag 5 september in goede zin verplaatst naar Nuland. Daar werd de kringdag 1999 van Maasland gehouden bij het gilde Sint Antonius Abt. Vooral de ambiance in, op en rondom de eigen schietaccommodatie 'Het Gulden Schot' deed vele gildeharten en -hartjes sneller kloppen.

door Kees van der Bruggen

Het bleek een goede keuze om de laatste Kringdag van Maasland vóór de eeuw- en millenniumwende aan Nuland toe te kennen. In het algemeen staat dit krachtige gilde garant voor een hechte en geoliede organisatie. Daarnaast had het gilde ook een mijlpaal te vieren: het 400-jarig bestaan. De ondertitel van de kringdag luidde dan ook 'Vier eeuwen voor het volk'. Tegelijkertijd vierde Nuland het zevenhonderdjarig bestaan.

Lintje voor de hoofdman

Het feest van het Sint Antonius Abt kende een vliegende start. Reeds in januari 1999 werden zij verblijd met de Koninklijke Erepenninng toegekend door

Hoofdman Theo Hanegraaf benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau

H.M. Koningin Beatrix. Maar ook tijdens het feestweekeinde deed Hare Majesteit van zich horen. Tijdens de feestelijke en drukbezochte receptie aan de vooravond van de kringdag meldde burgemeester Hans Netten van de gemeente Maasdonk dat hoofdman Theo Hanegraaf benoemd was tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. Hem werden de bijbehorende versierselen opgespeld en zijn echtgenote Leny deelde met een bloemengroet in de feestvreugde.

Herinneringsboek

Voor de eerste burger had hoofdman Hanegraaf ook een verrassing in petto. Hij kreeg het eerste exemplaar van een fraai herinneringsboek over het gilde. Dit boek in een oplage van vierhonderd exemplaren was door voor-intekening (à raison van honderd gulden) reeds uitverkocht. Daar stond echter, naast het boek, een grandioze feestavond voor al de

bezitters tegenover. Die zaterdagavond zat de feesttent dan ook mudvol en dat is vaak anders op gildedagen. Deze vorm van koppelverkoop bleek derhalve zeer geslaagd. Bovendien werd het feestmotto 'Vier eeuwen van het volk' extra inhoud gegeven.

Zegening nieuw vaandel

Mgr. A. Hurkmans, de bisschop van 's-Hertogenbosch, was zondag de hoofdccelebrant tijdens de pontificale gildemis, waarmee de kringdag van Maasland officieel werd geopend. Geassisteerd door gildeheer en pastoor G. Verbakel en met geweldige inbreng van het gemengd koor van de parochie Sint Johannes Onthoofding werd het niet alleen een inspirerende maar ook een feestelijke viering. Voor het Antonius-Abtgilde kwam daar nog een hoogtepunt bij. Door de Bossche bisschop werd het nieuwe hoofdvaandel plechtig ingezegend. Hij sprak daarbij de wens uit dat het vaandel kracht zal bieden voor inspiratie en eenheid in het gilde en daarbuiten. Na afloop van de viering ontving Hurkmans een exemplaar van het Nulandse gildeherinneringsboek.

Erewijn in de knel

Mede door het stralende weer kon de dag voor het jubilerende gilde toen al bijna niet meer stuk. Toch was er even sprake van lichte paniek. Burgemeester

Mgr. A. Hurkmans ontvangt het gildeherinneringsboek

Netten bleek die dag over een haast onmogelijke overvolle agenda te beschikken. Naast het gildefeest had hij op twee andere grote evenementen in zijn gemeente verplichtingen. Bovendien had hij een delegatie van de partnergemeente uit Polen op bezoek. Hij rende en reed van hot naar haar. Hierdoor liep het aanbieden van de erewijn ernstige vertraging op. Ook bij de opkomst van de gilden op het feestterrein bleef de zetel van de burgemeester lange tijd onbezet.

Paradijs

Het leed liet zich aanvankelijk somberder aanzien dan even later het geval was. Door soepele opstelling van deelnemers en organisatie, konden de wedstrijden met minimale vertraging beginnen. Bovendien was het feestterrein dermate ingericht dat het al snel een aantrekkelijke onderlinge verbroedering werd. Zeer bijzonder was de situatie rond de schietinrichtingen. Wie vanaf de grote feestwei dit terrein betrad, moest eerst over een soort heuvelte om vervolgens in een lommerrijke bosomgeving af te dalen. Rondom het eigen gildehuisje Het Gulden Schot was het terrein ingericht op een manier die nog het meest doet denken aan een Duitse Biergarten. Met gezellige zitjes en banken, staantafels en tappunten. Menig deelnemende bezoeker dacht even in een aardse 'Tuin der Lusten' te zijn. 't Paradijs was die eerste septemberzondag even naar Nuland verplaatst. ■

Een sfeervolle ambiance biedt de lommerrijke omgeving van de schietinrichtingen

UIT DE ALGEMENE VERGADERING

Het federatiebestuur had op 11 april in Oirschot haar jaarlijkse statutaire vergadering met de afgevaardigden van de gildekringen. Tevens waren hierbij aanwezig, de afgevaardigden van de federatieve technische commissies en die van Stichting De Gildetrom.

De voorzitter Tom van der Weijden herdacht met een passend woord en een moment van stilte de overleden gildebroeders en gildezusters, waarbij met name Jan Toorians en mevrouw Elly Luyten- Van den Nieuwenhof werden genoemd.

Het financieel verslag werd toegelicht. De kascontrôlecommissie had de financiële administratie in orde bevonden en de vergadering verleende in de persoon van de penningmeester aan het federatiebestuur décharge.

De kascontrôlecommissie voor het boekjaar 2000 wordt gevormd door de kringafgevaardigden: P.C. Huijben (Kring Kwartier van Oirschot); H.J.A. Bruijns (Kring Baronie-Markiezaat); H. van Helvoirt (Kring Maasland).

Bij acclamatie werden volgens rooster herbenoemd als federatiebestuurders: Tom van der Weijden (federatievoorzitter); Evert Vos (secretaris Kring Land van Cuijk); Henk Janssen (Kring Kempenland); Mies Sijbers (voorzitter Kring Peel-land).

De contributie van de gildekringen aan de federatie blijft op het sinds 1994 vastgestelde bedrag van f 20,00 per gilde per jaar; de toeslag voor het dikker geworden NBFS-vademecum wordt verhoogd tot f 7,50 per gilde.

De inschrijfformulieren die van de EGS-organisatoren te Garrel werden ontvangen dienen aan hen te worden gere-
tourneerd. De inschrijving van de deelnemende koningen dient te geschieden via de formulieren die de regiosecretaris Rein Haase zal verzenden en die aan hem dienen te worden geretourneerd. Tevens zal nadere informatie inzake demonstratieve optredens vendelen en boogschieten worden verstrekt.

Vrije Gildefeesten vallen grosso modo niet onder strikte verantwoordelijkheid van kring of federatie. Wel dienen op deze feesten de federatieve wedstrijdreglementen te worden gehanteerd. De noodzaak/wenselijkheid van een federatief Algemeen Reglement Gildedagen met ondermeer informatie over deelnamerecht, bepalingen voor opname in program-
maboekjes, is bij het federatiebestuur in studie.

De ontvangen inschrijving door de gilden op het onderwijs-
pakket is zeer bemoedigend. Het project loopt voorspoedig, al zal nog een kleine financiële hobbel moeten worden genomen.

De sectie boogschieten op doel van de schietcommissie, ver-
woord door voorzitter Rien van Heerebeek, zal een voorstel maken voor een artikelwijziging in het reglement inzake toe-
passing van een rubberen oogdop op de kruisboog ter bescherming van oog c.q. bril.

De sectie boogschieten op wip van de schietcommissie, ver-
woord door voorzitter Marc Pijnenburg, zal een voorstel op schrift stellen om informatie te verschaffen inzake wijzigingen/aanvullingen in de wapenwetgeving, zoals transport van het wapen, melding van wedstrijden op openbare terreinen, deelnamebepalingen etc. Te zijner tijd zal dit worden gepubliceerd. Mochten er in deze zin problemen zijn, neemt dan
contact op met Marc Pijnenburg.

Sjeng Gubbels legt er nogmaals namens de trom/blaascom-
missie de nadruk op dat bij het organiseren van een Vrij Gil-

defeest de inschrijvingsformulieren naar federatiemodel die-
nen te worden gehanteerd. Zodoende is gewaarborgd dat
geen disciplines worden vergeten. De vendelcommissie sluit
zich bij deze oproep aan.

Jos van de Ven, voorzitter van de vendelcommissie maakt
melding van een Internationaal Vendeltreffen dat op 20
augustus plaatsvindt te Brussel in het kader van 'Brussel
Europese Cultuurstad 2000'. Daar deelname beperkt is zal
maar één gildegroep van één gilde hieraan kunnen deelne-
men. De vendelcommissie zal de inschrijving coördineren.

Henk van Helvoirt, vice-voorzitter van Kring Maasland,
vindt het zeer verfoeilijk dat het Belgische koninklijke paar
tijdens het bezoek aan Den Bosch over gildevaandels heeft
mogen lopen. De vergadering schaaft zich unaniem achter
dit standpunt. De federatiesecretaris heeft dit, om provinciaal
advies gevraagd, duidelijk bij hen naar voren gebracht. Het is
jammer dat het 'Haagse Hogerhand' toch heeft weten te
bewerkstelligen dat het Belgische koninklijke paar 'ook in de
eer mocht delen' door naast onze majesteit over de vaandels
te lopen. Gilden, waakt over uw tradities! ■

INGEZONDEN

MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN EN HUN INVLOED OP GILDE-ACTIVITEITEN

Kunnen de gilden ook in de toekomst nog onbezorgd hun activiteiten organiseren?

We hebben het vaak over die eeuwenoude gilden die zich
moeten aanpassen aan de huidige tijd om te kunnen overle-
ven. Aanpassen aan de gebruiken van deze tijd, zonder dat
daarbij hun identiteit, hun maatschappelijke functie verloren
gaat. Hebben de gilden nog wel voldoende aantrekkings-
kracht voor de jeugd? Hebben de gilden een toekomst? Alle-
maal vragen die ons de afgelopen jaren hebben bezig gehou-
den.

Volgens mij hebben de gilden nog steeds voldoende toe-
komstsmogelijkheden. Er zijn echter wel andere bedreigingen
die op de loer liggen. In de krant staan en op de radio horen
wij bijna wekelijks berichten, klein en soms groot, over de
toename van agressie in onze maatschappij, het zinloze
geweld in het uitgaansleven. Namen van mensen zoals Jos
van Kloppenburg, Daniel van Cotthem, Menno Tjoelker
staan in ons geheugen gegrift. Jongelui die daarbij het leven
hebben gelaten.

Gelukkig hebben dat soort ernstige incidenten zich nog niet
voorgedaan tijdens de organisatie van gilde-acti-
viteiten. Toch worden ook wij geconfronteerd met agressie,
met het feit dat er zich wel eens ongeregelde heden voordoen.
We zeggen dan misschien heel makkelijk van „dat hoort bij
het tijdsbeeld” en van gilde-activiteiten in het verleden is het
ook bekend dat er zo af en toe wel eens wat gebeurde, en dat
gildeleden geen lieverdjes waren. Gelukkig is het ook nog zo
dat bij feesten en activiteiten georganiseerd voor de gildele-
den er weinig aan de hand is. We kennen elkaar, er is een grote
sociale controle, en we voelen ons ook individueel verant-
woordelijk dat er niets gebeurt.

Toch zien wij in de praktijk dat de gilden met hun maat-
schappelijke functie ook activiteiten organiseren die verder
gaan dat de eigen leden, de eigen bekenden. Wanneer er een
Gildedag wordt georganiseerd, worden om alles kostendek-
kend te maken ook tal van andere activiteiten georganiseerd.

Je hoeft de programmaboekjes maar te lezen en je ziet feestavonden met optredens van artiesten, avonden voor de jongere jeugd waarbij een drive-in-show een disco organiseert. Juist met dat soort activiteiten loop je steeds meer risico's. Naast het feit dat dit soort activiteiten geld opleveren, past de organisatie ervan ook binnen de doelstellingen van de gilden: het bevorderen van de gezamenlijkheid.

De risico's van alle dag ...

Maar welke risico's lopen wij als besturen van de gilden, als vrijwilligers betrokken bij de organisatie van deze activiteiten. Door een uitgebreide sociale controle lukt het ons nog allemaal, omdat wij ook niet weten aan welke risico's we zijn blootgesteld. En dat is misschien maar goed ook, want anders zouden wij misschien wat terughoudender worden. Toch is het goed om je bewust te zijn van je verantwoordelijkheden en te kijken op welke wijze je de risico's tot een minimum kunt beperken. Want als er wat gebeurt, zijn de gevolgen niet te overzien. Het imago is voor jaren vernietigd, een deel van je publiek (en juist degenen die het goed bedoelen) zullen wegblijven en dan ben je nog verder van huis. De druk wordt dan misschien ook wel steeds groter om bepaalde activiteiten juist niet meer te organiseren, waardoor onbewust de brede inbedding in de gemeenschap verloren gaat en je niets meer voor die jeugd organiseert. De jeugd, die je zo graag bij het gilde betreft en die je zo graag wil laten kennis maken met de doelstellingen van het gilde. Want net als bij het voetbal hebben wij ook risico-avonden en de disco speciaal bedoeld voor de jeugd is daar één van. Het mag niet zo zijn dat maatschappelijke ontwikkelingen onze gilde-activiteiten gaan beperken. Er zijn echter grenzen aan de risico's die je kunt en wilt lopen. Laten we ons daarvan terdege bewust zijn, voor het te laat is.

Wat doen wij in Soest om deze risico's te beperken?

Het Groot Gaesbeeker Gilde uit Soest organiseert al jarenlang rondom het koningschieten gildefeesten met een uitgebreid en gevarieerd programma gespreid over meer dan een week en met activiteiten voor elk wat wils: sportief, muzikaal, cultureel etc. voor jong en oud. Duizenden zijn actief dan wel passief hierbij betrokken. De aanwezigheid van deze grote aantallen mensen, brengt risico's met zich mee. Gelukkig hebben zich zeker de laatste jaren geen incidenten voor gedaan. Dat kost echter best wel de nodige inspanningen. Welke maatregelen hebben wij zoal genomen in de afgelopen jaren?

In een jaarlijkse overleg (onder voorzitterschap van de burgemeester) met de vertegenwoordigers gemeentelijke diensten, waarbij ook brandweer, politie en GGD zijn betrokken, worden afspraken gemaakt over vergunningen, sluitingstijden, inzet van personeel, opstelling en inrichting van accommodatie, parkeerterreinen, fietsenstallingen, vrije routes voor hulpverleningsvoertuigen, parkeerverboden in de naaste omgeving etc. We zoeken daarbij naar een verdeling van een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de zogenoemde 'openbare orde'.

Bij de organisatie van de activiteiten zijn enkele honderden vrijwilligers betrokken, die goed zijn geïnformeerd over de gemaakte afspraken, instructies krijgen van hetgeen van hen verwacht wordt en voor iedereen goed herkenbaar zijn aan hun kleding. De sfeer om geen agressie op te roepen en vooral een dempende rol te spelen staat daarbij centraal.

Kaartverkoop aan de zaal is zeker gezien de altijd grote belangstelling beperkt tot de kaarten voor de Drive-in-show. Alles is erop gericht dat in de voorverkoop alle toegangskarten al zijn verkocht. Per activiteit zijn een maximum aantal toegangskarten beschikbaar, waardoor alles beheersbaar blijft. Beperkte ruimte is sneller aanleiding tot agressie.

Alle avond-activiteiten zijn uiterlijk 01.00 uur beëindigd, waarna ook geen verkoop van drank etc. meer plaatsvindt. Tussen de middag- en avondactiviteiten is de accommodatie

tussen 18.00 en 20.00 uur gesloten. Ook de bar is dan gesloten.

Het aanwezig zijn van video-bewaking, waardoor elke bezoeker 'geregistreerd' is.

Goede afspraken met politie over verdeling van verantwoordelijkheden en aandachtsgebieden. Organisatie is in eerste instantie verantwoordelijk voor sfeer in de tent; de politie voor alles wat zich buiten het terrein afspeelt. De politie is zichtbaar aanwezig bij de activiteiten. Verschillende agenten zijn daarbij volledig vrijgesteld voor het toezicht rondom het terrein.

Om het aantrekken van nieuwsgierigen vanuit de regio te beperken wordt geen gebruik gemaakt van portofoons en mobilifoons, doch slechts van gsm-toestellen als communicatiemiddel.

Voorgaande lijst is niet uitputtend. Het oogt misschien wat professioneel, dat is het tot op zekere hoogte. Belangrijkste doel van de organisatie is natuurlijk het met elkaar gezellig feesten, zo onbezorgd mogelijk en tegelijk een programma kunnen bieden voor alle doelgroepen in onze gemeenschap. Daarbij willen wij echter niet het gevoel hebben dat wij niet alles gedaan hebben om onze risico's te beperken, zodat wij juist op onze fouten worden aangesproken. ■

René van Hal

**Ouderman (voorzitter) Groot Gaesbeeker Gilde
of Sint Achten Schuttersgilde van Soest**

NIEUW UIT DE KRINGEN

Kwartier van Oirschot

Huldiging op teerdag gilde Sint Sebastiaan Oirschot

Op maandag 17 januari 2000 werd door het Sint Sebastiaansgilde uit Oirschot het patroonsfeest op gebruikelijke wijze gevierd. De Heilige Mis werd in de ochtend voor de eerste maal verzorgd door de recent in Oirschot benoemde pastoor L. Spijkers. Deze nam op deze dag tevens de binnen het Sint Sebastiaansgilde Oirschot officieel bevestigde titel 'Gildekapelaan' aan.

Absoluut hoogtepunt van de dag was de huldiging van niet minder dan vier gildebroeders vanwege hun 50-jarige lidmaatschap. Theo van de Loo, Pierre Louwers, Hein Louwers en Johan Smetsers werden geféteerd voor 200 jaar actieve inzet in velerlei functies ten behoeve van het gilde Sint Sebastiaan. Zo was Theo tamboer, hoofdmansdeken en hoofdmansman en Pierre vendelier en tot drie maal toe koning. Hein was niet minder dan 27 jaar koningsdeken, terwijl Johan deze functie vanaf 1977 tot op heden vervult. Terecht werd eer betuigd in de vorm van toespraken door hoofdmansman Toon van Overdijk en kringvoorzitter Schreuder. Gilde Sint Sebastiaan verleende Pierre, Hein en Johan het erelidmaatschap. Theo was reeds eerder tot erelid benoemd. Allen kregen een speciale speld. De kringvoorzitter reikte aan de vier jubilarissen oorkondes uit. In het voorjaar zal in de eigen gildetuin aan de jubilarissen nog een speciaal gildefeest worden aangeboden.

Oirschotse gilden werken mee aan roefeldag

Twee van de vier Oirschotse gilden hebben hun medewerking toegezegd aan de roefeldag die op zaterdag 24 juni 2000 in Oirschot, Spoordonk en de Beerzen wordt gehouden. Een roefeldag is een dag waarop de kinderen uit de hoogste klassen van de basisschool op een speelse manier kennis kunnen maken met het bedrijfs- en verenigingsleven. De organisatie staat onder auspiciën van Jantje Beton. In groepjes van vier

kinderen en onder leiding van een ouder bezoeken de deelnemers de diverse activiteiten en demonstraties. Zo'n bezoek duurt een kwartier, waarna er gerouleerd wordt. Aan de roefeldag nemen meer dan 600 kinderen deel. Het Sint Joris Gilde en de Broederschap van O.L. Vrouwe willen tijdens de roefeldag het gilde bij de jeugd promoten. Zij zullen de kinderen iets over de historie van het gilde laten zien, kenniss laten maken met vendelen, trommelen en bazuinblazen en het vermaak van het kruisboogschieten laten proeven. 120 kinderen zullen genoemde gilden bezoeken.

Jubilaris bij Gilde Sint Sebastiaan Hoogeloon

Met Sint Sebastiaansdag, 20 januari 2000, werd bij het Sint Sebastiaangilde te Hoogeloon gildebroeder Willem Waterschoot gehuldigd voor zijn 60-jarig lidmaatschap van Sint Sebastiaan. Willem was in zijn nog jongere jaren een actief gildebroeder die niet makkelijk verstek liet gaan als het gilde zich presenteerde. Tot op hoge leeftijd en het komen van de gebreken was Willem van de partij.

Met Sacramentsdag 1940 werd Willem tot gildebroeder gekroond. Na die tijd hoorde hij onafscheidelijk bij het gilde Sint Sebastiaan. Hoewel de jubilarissen in dit gilde altijd met Sacramentsdag gehuldigd worden werd voor Willem graag een uitzondering gemaakt en de festiviteiten naar Sebastiaansdag verhuisd.

In de gildekamer 'Onder d'n Boom' kreeg Willem door de hoofdmán een gouden speld met insigne op de revers gespeld. Ook kreeg hij een sjaap met het aantal jaren gildebroederschap, 60, erop geborduurd omgehangen. Om zich af en toe ook buiten te kunnen laten zien werd hem tevens een wandelstok overhandigd. Op de wandelstok ontbreekt natuurlijk het plaatje ter gelegenheid waarvan hij deze kreeg niet.

De kring 'Het Kwartier van Oirschot' werd vertegenwoordigd door voorzitter Schreuder en de vice-voorzitter, de heer van Riel. De voorzitter spelde Willem de versierselen op die bij de kringonderscheiding horen. En, niet geschoten is altijd mis en hij heeft zojuist toch een wandelstok gekregen nietwaar, op de suggestie van de heer Schreuder om toch maar weer in de optochten mee te gaan lopen antwoordde Willem met een zeer beslist NEE, die tijd heb ik gehad dat laat ik nou voortaan over aan de jongere generatie. Nou ja, na bijna 60 jaren trouw aanwezig geweest te zijn mag dat ook. Wij zullen dat Willem niet euvel duiden. We hopen alleen dat hij nog jaren in ons midden mag zijn.

De trotse jubilaris die zojuist de speld en de sjaap van de hoofdmán Jan Jansen (rechts) in ontvangst heeft mogen nemen.

Kempenland

Gilde Sint Sebastiaan Borkel en Schaft huldigt haar jubilarissen

11 Maart, de dag van het patroonsfeest, was een bijzondere dag: 6 gildebroeders waren 25 jaar lid van het gilde.

Harrie Goossens, vanaf 1977 tot 1986 hoofdmán van het gilde, zorgde voor de groei van het gilde.

Bert Jansen, in 1977 gekozen als dekenschrijver, werd eerst tweede hoofdmán en volgde Harrie Goossens op als eerste hoofdmán. Bert was later genoodzaakt wegens drukke werkzaamheden zijn functie neer te leggen.

Peer Maas begeleidt jeugdige leden tot schutter of vendelier. Bart van Deursen, Harrie Goossens en Bert Jansen zijn ook koning van het gilde geweest.

In zijn toespraak tot de jubilarissen dankte hoofdmán Toon Versmissen hen voor hun inzet waardoor het gilde groeide en spelde hen het 25 jaar-insigne op. De echtgenoten kregen bloemen. Namens de gemeente Valkenswaard memoreerde wethouder Geldens dat door hun inzet de uitstraling van het gilde naar de gemeenschap zijn uitwerking niet gemist heeft. Hij bood Harrie en Bert een zilveren kandelaar aan en alle zilveren gildebroeders een bos bloemen.

Jubilarissen v.l.n.r.: Harrie Goossens, Peter van Deursen, Bart van Deursen, Peter Mannaerts, Peer Maas en Bert Jansen

Roeland van Hooff nieuwe hoofdmán van het Sint Luciagilde

Op 14 februari overleed hoofdmán Wim van Hooff. Aan de overheid de taak om uit te zien naar een nieuwe hoofdmán, vaak geen eenvoudige opdracht. Uiteindelijk besloot de overheid om Roeland van Hooff, zoon van de overleden hoofdmán, te benaderen voor deze functie.

Na een korte periode van overdenken en overleg met zijn vrouw Toos verklaarde Roeland wel voor deze functie te voelen. Daarom werd hij door de overheid als kandidaat voorgedragen.

Tijdens de ledenvergadering van 20 maart werd hij bij acclamatie door de leden gekozen. Zijn gildebroeders zijn blij dat Roeland deze taak op zich heeft willen nemen en wensen hem heel veel succes toe.

In het huishoudelijk reglement is opgenomen dat bij het overlijden van de hoofdmán ook de functie van regerend deken vervalt. Een regerend deken wordt benoemd als de hoofdmán om gezondheidsredenen zijn taak niet meer alleen aankan. Ze hebben er echter alle vertrouwen in dat deze 41-jarige hoofdmán daartoe wel in staat is. Daarom werd Jan Peters uit zijn functie als regerend hoofdmán ontheven.

De overheid vond echter dat Jan, gezien zijn staat van dienst en zijn functioneren in de overheid het verdiende om de titel van staande deken te ontvangen. De leden waren het hier volledig mee eens. Jan zal daarom in het vervolg de overheidsvergaderingen bijwonen als staande deken.

Het gilde feliciteert Jan met deze benoeming.

Jan Peters (links) en Roeland van Hooff feliciteren elkaar met hun nieuwe functie

Verbroederingsfeest in Heeze

Op zondag 20 augustus 2000 wordt in Heeze een verbroederingsfeest/ districtsgildegad gehouden. Dit verbroederingsfeest staat mede in het teken van de 41e Brabantse Dag. De organisatie is in handen van het gilde van Sint Agatha en het Sint Jorisgilde in Heeze.

Elk deelnemend gilde aan de optocht krijgt een zilveren herdenkingsschild aangeboden. Na de optocht zijn er wedstrijden in het gewerschieten. Daarnaast zijn er trom- en vendelwedstrijden.

Op het feestterrein zullen verder allerlei nevenactiviteiten zijn. Deze nevenactiviteiten worden verzorgd door de Heezer verenigingen zoals beugelen, volksdansen, toneel etc.

Als deelnemers aan het verbroederingsfeest zijn uitgenodigd de gilden van District Oost van Kring Kempenland, alsmede de gilden van de aan Heeze grenzende gemeenten.

Standaardvaandel Sint Jansgilde Soerendonk

Op 27 juni 1999, de zondag na de naamdag op 24 juni, werd het hierbij afgebeelde standaardvaandel van het Sint Jansgilde Soerendonk ingewijd. Meer over dit vaandel heeft u kunnen lezen op pagina 17 van deze jaargang.

Het standaardvaandel van het Sint Jansgilde Soerendonk

25e Zilveren Brabantkruis 1999

Na slecht-weer-ervaringen in 1998 was het in 1999 'echt schietweer'. Onder de vele inschrijvingen waren veel bekenden, ook veel schutters die voor de 25e keer deelnamen. Bij gelegenheid van dit jubileum ontving elke schutter een attentie. Na 4 zondagen schieten bleven er 3 schutters over bij de Veteranen en 10 bij de Senioren, allen met 60 treffers.

Na één ronde kampen werd Alouis Schellekens van de O.L. Vrouwe Broederschap Oirschot winnaar van het Veteranenkruisje. Bij de Senioren ging men na 3 rondes over op schieten met één hand. Er waren toch nog 7 rondes nodig vooraleer de Brabantkruis-winnaar 1999 bekend was. Deze schutter was Toon(tje) Vereijken van het Sint Nicolaasgilde uit Valkenswaard. Na vele jaren meekampen werd hij de trotse winnaar van de titel in 1999. De schietzondagen in 2000 vallen op 29 oktober en 5, 12 en 19 november.

Links Alouis Schellekens en rechts Toontje Vereijken

Zesgehuchten is terug op de kaart gezet

Op zondag 28 november werden de kerkgangers bij het verlaten van de kerk verwelkomd door de muzikale tonen van muziekkorps Euphonia.

Het begin van de symbolische plaatsing van het plaatsnaambord 'Zesgehuchten' had een aanvang genomen.

Omdat het in 1996 vijfenzeventig jaar geleden was, dat Zesgehuchten was verenigd met Geldrop, was het gilde Sint Joris met het voorstel gekomen om plaatsnaamborden 'Zesgehuchten' te plaatsen, om hiermee het historisch besef levend te houden.

Na drie jaar van overleg, werd groen licht gegeven door het gemeentebestuur om ze op enkele invalswegen naar Zesgehuchten te plaatsen.

De verenigingen Euphonia, gilde Sint Joris en Belangenvereniging Zesgehuchten, met blaasorkest Sizamo, hadden de handen ineen geslagen om de plaatsing van de borden "Zesgehuchten" binnen de gemeente Geldrop extra aandacht te geven door een gezamenlijke activiteit.

Het gilde Sint Joris trok met slaande trom en vliegende vaandels op naar het kerkplein van Zesgehuchten, met voorop, tussen de twee tamboers in, jeugdlid Jens Vrijburg, die het bord droeg waar sinds 1996 vele brieven door het gilde en later door de Belangenvereniging over zijn geschreven.

Na een vendelshow en een vlot optreden van muziekkorps Euphonia zorgde Sizamo voor vrolijke noten op het kerkplein, omzoomd met honderden belangstellenden. Het bord werd tijdens de activiteiten telkens geplaatst voor de uitvoerende vereniging. Daarna werd het naambord door gildehoofdman Theo Stijntjes overhandigd aan wethouder W. Berkers. De wethouder ging in op de gemeenschapszin, die hier heerst en de eigen plek die Zesgehuchten inneemt in Geldrop. Hij stak enkele welgemeende pluimen op de gildehoed van Georges Krekel, die zich als initiatiefnemer en als Deken-Schrijver van het gilde sterk heeft gemaakt voor het verwezenlijken van de plaatsnaamborden.

Gildehoofdman Theo Stijntjes overhandigt 'Zesgehuchten' aan wethouder Berkers

Na afloop werd in het gemeenschapshuis Zesgehuchten een staande receptie gehouden, waar meer dan 125 mensen werden verwelkomd. Hier werd getoost op deze bijzondere gebeurtenis. Ook is een kleine informatiehoek ingericht, met oude kaarten en stukken. Hier was ondermeer te lezen: „Bij de wet van den 28-sten April 1921 Stbl. Nr. 693 werden vereenigd de gemeenten Geldrop en Zesgehuchten, onder den naam Geldrop. De vereeniging kwam tot stand met ingang van 1 mei 1921”.

Wethouder Berkers ging tijdens de receptie in op de oorspronkelijke begrenzing van de voormalige gemeente Zesgehuchten. Zesgehuchten was in 1921 met 1535 ha, bijna twee keer zo groot als Geldrop. Maar Geldrop telde 3608 inwoners, terwijl Zesgehuchten maar 1295 inwoners had. Ook staan niet alle borden op de vroegere gemeentegrens, want dan waren meer dan 100 borden nodig geweest, maar het begin is gemaakt.

Hij overhandigde deken-schrijver G. Krekel een beschrijving van de voormalige gemeente Zesgehuchten en een beschrijving van het oorspronkelijke gemeentewapen. In dit laatste is te lezen, dat de Hooze Raad van Adel, bij besluit van den 20-sten februarij 1816 het gemeentewapen van Zesgehuchten vaststelt als volgt: „Zijnde van lazuur, beladen met een boom van goud, aan wiens takken is hangende een schildje eveneens van goud, waarop drie hoorns van lazuur en chef twee starren van goud”. Georges Krekel dankte de wethouder en zei, dat het verenigingsleven van Zesgehuchten de naam van Zesgehuchten draágt en hoog houdt. De kadastrale gemeente ”Zesgehuchten” is enkele jaren geleden vervangen door die van Geldrop, maar door het plaatsen van de borden is Zesgehuchten weer terug op de kaart gezet.

Peelland

Antoniusviering bij de Gemertse Grûjn Skut

Al in het oude jaar beginnen bij het Gemertse gilde van Sint Antonius en Sebastiaan de voorbereidingen voor de feestelijke januarimaand, waarin de feestdagen van de beide patroonheiligen vallen, tw. Sint Antonius Abt op 17 en Sint Sebastiaan op 20 januari. Alles begint met een zogenaamde comparitie - comparaïsser betekent verschijnen - op Driekoningenavond, bedoeld om de plooitjes van de organisatie glad te strijken. De keuze van de door de Karte uit 1699 verplichte nieuwe deken - nieuw lid - blijft tegenwoordig om het verrassingseffect te bewaren, beperkt tot de mededeling, dat voorzitter en kapitein een jongeman van "groene huize" hebben gezocht en gevonden. Bij de kleine gezinnen van tegenwoordig is dat meer problematisch dan bij de grote gezinnen van vroeger. De keuzemogelijkheden waren toen veel en veel groter.

Ook worden tijdens de comparitie de adressen bepaald, waar de tamboers de optrektag gaan aanzeggen met de trom, een tocht dit jaar langs 30 adressen van 's morgens zeven uur tot 's avonds 10 uur. Voor dat doel is Gemert, de voormalige gemeente, in twee delen gesplitst, globaal genomen links en rechts van de oude Gemertse kerk. Zestien gildebroeders worden aangewezen om in koppels van twee de 80 gildebroeders en -zusters in Gemert persoonlijk te gaan uitnodigen - dat heet in Gemert "verzûjken" - voor de optrektag. Met dit uitnodigen is eveneens een dag gemoeid, want overal moet gebuurt worden en er hoort ook een glaasje bij. Het jaarverslag wordt uitgereikt en gevraagd wordt of men aan de maaltijd deelneemt.

Antoniusviering

Een volgende activiteit is de viering van de patroonheilige Sint Antonius in het kerkdorp De Mortel. Het gilde probeert in stand te houden, dat deze dag ook naar de inhoud "Mortelzondag" genoemd blijft worden. Het is een zondag voor de leden uit Gemert, dus met een Hoogmis en aansluitend koffie met Antoniusbrood, kaarten en buurten in het café. Na het eten bij gildedefamilies in het dorp of thuis wordt de dag besloten met een kaartwedstrijd en tegenwoordig ook een serenade van een plaatselijke muziekkapel. Kortom ingrediënten welke een leuke avond garanderen.

Sebastiaandag

De H. Sebastiaan dreigde als patroon een beetje in de verdrukking te komen door de grote aandacht voor de eerste patroon, de grote Abt Sint Antonius. Het gilde wilde dit jaar een traditie beginnen om op die dag een H.Mis in de kerk te laten opdragen en daarna koffie aan te bieden in het gildehuis. Een avondwake voor een overledene gooide echter roet in het eten. De H.Mis ging niet door.

Wat bedoeld was als het begin van een traditie bleef beperkt tot het noemen van de misintentie en de koffie.

Belvaan

Als men wil feesten moet men vrij van schulden zijn. Daarom wordt de belvaanavond gehouden, waar gildebroeders de schuld aan het gilde kunnen voldoen. Vroeger was de avond bedoeld om met de kastelein het bier van het hele jaar af te rekenen, rekening houdend met het feit, dat koning en kapitein vrij van betalen waren. Volgens taalkundigen is het woorddeel "bel" een afgeleide van "beijer", ons woord "bier" van nu. "Vaan" staat voor vijf turfjes of een vaantje. Of de afrekening gepaard ging met nieuwe vaantjes, staat niet opgeschreven, maar is niet alleen denkbeeld!

Optrektag

Dan volgt de optrektag op de zaterdag na het feest van Sint Antonius. Deze dag is sinds 1963 gecombineerd met de teerdag. Tot die tijd waren het twee afzonderlijke dagen. Hoofdzaken van de optrektag waren het kerkbezoek, de keuze van een nieuwe deken, de installatie en het naar huis begeleiden. Een week daarna begonnen de teerdagen, drie in getal, de eerste teerdag, de dag voor de jeugd en de "brokkelavond". Deze laatste was bedoeld om de overschotten van de maaltijden van de beide vorige dagen te consumeren. Het is dikwijls voorgekomen en eigenlijk was dat gebruik, dat opnieuw maaltijden werden besteld en brood, e.d. werd ingekocht voor een even groot feest als de dagen tevoren.

De kapitein van het gilde ontvangt op de optrektag in alle vroegte al zijn broeders en zet hen een uitgebreid ontbijt voor in "den herd" van zijn boerderij. Het is een bodem leggen voor een lange dag met vele activiteiten. Zijn beloning is een vendelgroet. Dit jaar goot Vorst Pluvius de regen met bakken uit de hemel. Om praktische en gezondheidsredenen werd de groet uitgesteld tot een nadere gelegenheid.

Vanuit het gildehuis trok het gilde met de jubilarissen naar de kerk voor de gildemis, waarbij de in Gemert bekende "Pastoor Poellmis" - muziekmis van Schubert - werd gezongen. De eed van trouw werd hernieuwd en de parochiegeestelijkheid geëerd met een vendelgroet. Ook aan de burgemeester werd eer betoond als vertegenwoordiger van het wereldlijk gezag. Hij en zijn ambtsvoorgangers ontvingen al bijna dertig jaar het gilde in de trouwzaal. De erewijn waarbij zeer streng op de kleur wordt gelet, werd gedronken, het jaarverslag overhandigd en het gemeentelijk stipendium aan de tamboers betaald. Burgemeester De Wit heeft uit respect voor de zware taak van de tamboers aangeklampt bij het eerdere gebruik, dat de tamboers gehuurd werden en daarom een daggeld kregen. Dat geschiedde dit jaar aan de jongst aange-treden tamboer Stefan van Zeeland. Omdat het bedrag gelijk blijft wordt de spoeling voor de tamboers dun, want het bedrag moet vanaf dit jaar met vijfen worden gedeeld.

Het gilde huldigde dit jaar drie jubilarissen. Willem van Zeeland bleef het gilde zeventig jaar trouw, Ad Kruijsen, de hospes en Peter Brouwers vierden hun zilveren lidmaatschap. Hun huldiging begon met een vendelgroet voor het gildehuis.

Besloten vergadering

Het belangrijkste punt van deze vergadering, waarin tamboers volgens oude traditie de drankjes inschenken, is de verkiezing van een nieuwe deken. Dit is volgens de oude Karte uit 1699 een verplichting. De nieuwe deken moet in één jaar opgeleid worden tot bestuurder van het gilde, een taak welke hij samen met de kapitein en de regerende en afgaande deken uitoefent. Het is ieder jaar opnieuw een verrassing, wie door de "keuzecommissie" hiervoor wordt aangezocht. Het moet een jongeman - dus ongehuwd - zijn uit een 'grûjn' familie. Ook dit jaar was dit gelukt. Gekozen werd de 29-jarige Eric Penninx. De jaarstukken 1999 werden vastgesteld en grondzaken geregeld. De bestuursverkiezing was dit keer geen traditioneel punt, want secretaris Lau Huijbers stelde zich na 29 secretarisjaren niet meer herkiesbaar. In zijn plaats werd het nieuw toegelaten lid Wout Brouwers gekozen. De dan oud-

secretaris moest de zaal verlaten en werd na terugkomst voor de vele verdiensten voor het gilde met algemene stemmen benoemd tot eredecken, de vierde in de geschiedenis. Hij ontving de bijbehorende oorkonde, felicitaties en na de vergadering ook een vendelgroet.

De nieuwe eredecken toont de oorkonde

Installatie

Rosita van Oisterwijk steekt de brand in de pijp van nieuwe deken Eric peminx

Het gilde trok in de middag op naar het woonhuis van de nieuwe deken in het kerkdorp De Mortel. Daar vond na een maaltijd de installatie plaats aan zijn mooi groen versierde woonhuis. Volgens de tradities hebben de burenhierbij een taak. Nadat de dekenattributen door de afgaande deken bij de nieuwe deken 2000 waren opgespeld en omgelegd mochten Mariet Slits de hoed en Rosita van Oisterwijk de pijp overreiken. De nieuwe deken ontving de vendelgroet als het eerste eerbewijs. Daarna trok het gilde op naar het gildehuis in Gemert. Onderweg moest zestienmaal halt gehouden worden voor tractaties van aanwonenden. Bij aankomst aan het gildehuis werd de hospes nog geëerd met een vendelgroet voor de diensten in het afgelopen jaar. Eerst daarna volgde de maaltijd voor broeders en zusters, de receptie van de nieuwe dekens en hun familie en de gildeavond tot besluit.

Besluit

Op zondagmorgen worden de overledenen van het gilde van het afgelopen jaar geëerd met een H.Mis in de kerk. Deze zogenaamde offermis dient ook uit hoofde van een verplichting, verbonden aan de schenking van een som geld, dat een Solemnale Uitvaartmis 1e klas moest worden opgedragen voor de schenkers. Vanwege de kerkelijke overheid is deze verplichting teruggebracht tot één misintentie. Het offeren op twee schalen, zoals vroeger bij begrafenissen gebruikelijk was, is gebleven. Het gilde "stelt" in deze H.Mis het rouwvaan. Na de H.Mis gaat dit voorop als het gilde "ten offer" gaan. Een kopje koffie in het gildehuis van het zuster-gilde en het opruimen van attributen in het eigen gildehuis besluiten een uitgebreide viering van twee patroonheiligen.

GILDE'KLEINTJE'

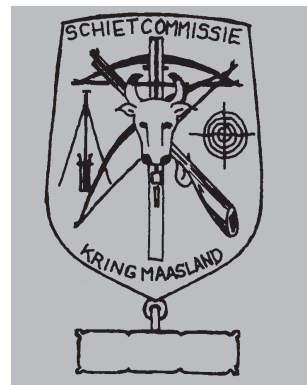
TE KOOP: Prachtige full colour boeken over het landjuweel 1993 in Leur, 90 blz., normaal f 55,- nu slechts f 25,- Bestellen bij Schutsgilde Sint Hubertus Leur, H. Schilder (076) 501 23 87

Maasland

Draaginsigne voor leden schietcommissie

Nog dit jaar krijgen alle veertien leden van de schietcommissie van kring Maasland een speciaal zilveren draaginsigne (in bruikleen). Op deze manier moeten de leden van de commissie duidelijker herkenbaar zijn. Het is een initiatief van commissielid, tevens zilversmid, Wim Cordang uit 's-Hertogenbosch. Dit werd bekend gemaakt op de schuttersvergadering van de kring van 18 januari in Elshout. Op het schild zijn alle wapens afgebeeld, alsmede de wip en een doel. De ossekop, symbool van kring Maasland, is eveneens prominent aanwezig.

Het ontwerp van Wim Cordang wordt als zilveren draaginsigne uitgevoerd

Onder aan het insigne komt een zilveren hanger met daarop gegraveerd de schietdiscipline die het betreffende commissielid vertegenwoordigt. Het ontwerp zal ook op briefpapier worden gebruikt.

Sint Joris Udenhout huldigt hoofdman Piet Vromans

Op zaterdag 8 januari 2000 heeft het gilde Sint Joris uit Udenhout hoofdman Piet Vromans gehuldigd met zijn 40-jarig lidmaatschap en zijn 30-jarig hoofdmanschap. Piet is in 1960 lid geworden. Dit is niet ongevoen voor de familie van Piet, want zijn vader Bart heeft hem als kind al meegenomen. De doorslaggevende factor om lid te worden is een bijzondere gebeurtenis voor Piet. Op een zondagmiddag is hij samen met zijn vader gaan schieten. Piet was die middag goed op schot en hij presteerde het om de eerste prijs te behalen. Bij de prijsuitreiking werd hij gediskwalificeerd omdat hij nog geen lid was. Op dat moment zegt vader Bart „Gij wordt nou lid”. We mogen onze Bart best dankbaar zijn voor deze wijze woorden omdat Sint Joris Udenhout aan Piet een zeer goede hoofdman heeft. Dat Piet het gilde een warm hart toedraagt is voor de meeste binnen de gilden geen geheim. De laatste jaren is Piet vaak als commentator op de eretribune van een gildedag te vinden.

Piet Vromans inspecteert zijn nieuwe hoofdmanspiek

Enkele noemenswaardigheden van Piet: hij heeft het altijd druk met zijn boerderij, zijn vergaderingen, zijn school, zijn schuts en zijn andere nevenfuncties. Ook doet Piet aan "just-in-time"; hij is altijd net op tijd of net ietsjes te laat. Voorts zijn z'n grijze haren en zijn lach bekend. Hij heeft een enorme positieve en energieke instelling. Als schutter komt Piet altijd zeer overtuigend over. „Deze breng ik mee” en „Ik heb zo'n voorgevoel” zijn vaak gehoorde uitspraken. Piet is een 'proatter' en dat doet hij uit het blote hoofd. Voor zijn 40-jarig gildebroederschap heeft de jubilaris een zilveren speldje gekregen. Bij gelegenheid van zijn dertigjarig hoofdmanschap kreeg hij een nieuwe hoofdmanspiek. De oude piek krijgt een goed plekje in het archief.

Speciaal ritueel aan vooravond statiedag

Het gilde Sint Hubertus Berkel-Enschot hield zaterdag 8 januari de jaarlijkse statiedag. Aan deze statiedag gaat jaar-

lijks een zeer speciaal ritueel vooraf. Vaandrig W. Adams vertelt erover: „Vóórdat aan deze dag begonnen kan worden, gaan de hoofdmans en de vaandrig naar de slager om twee varkens te bestellen. De slager krijgt de opdracht ze „klein” te maken, want zult, worst, koteletten en spare-ribs zijn voor de maaltijd op de teerdag nodig. Op de woensdag vóór de statiedag worden de leden uitgenodigd voor de traditionele spekverkoop. Alles wat over is van het varken wordt dan die avond onder de leden bij opbod verkocht. Begrijpelijk is, dat er soms prijzen worden geboden, waar de slager alleen maar van kan dromen. Maar de opbrengst is natuurlijk voor de kas. Adams vervolgt: „Een ouder lid heeft eens verteld dat het gilde ook in de oorlogsjaren een keer stiekem een varken heeft gekocht om toch de statiedag te kunnen vieren”.

Winterkoningschieten anders van opzet in Heusden

Het Sint Blasiusgilde uit Heusden hield vrijdag 14 januari het traditionele Winterkoningschieten. Om 19.30 uur werd vanaf Wijkse Poort in optocht naar stamcafé Centraal op de Vismarkt getrokken. Hier werden ouderwetse spelletjes gedaan in plaats van het geweeschieten op het schietterrein op de wal. Deze opzet bleek zeer geslaagd en het lid met de meeste punten bij elkaar werd de nieuwe Winterkoning. Na een leuke en spannende strijd tussen twintig gildebroeders en -zusters kwam Bert van Spijk als koning 2000 uit de bus.

Gildebroeders bouwen in de missie

Op 20 januari vertrok een ploegje gildebroeders van Sint Antonius Abt - Sint Catharina uit Nistelrode naar Papua (voormalig Nederlands) Nieuw-Guinea. Jan Timmers, Adriaan van Wanrooij en Ton Vorstenbosch uit Nistelrode gingen daar met hulp van Henk v.d. Heijden uit Berlicum helpen met de renovatie van een internaat. Midden 1999 ontving het gilde een hartenkreet van de paters Augustijnen die in de Vogelkop van Papua dienstbaar zijn voor de bevolking. Het onderkomen was flink verpauperd. De gildebroeders hebben in een bestaand gebouw drie wooneenheden gemaakt. Elk met een zitkamer, slaapkamer en mandikamer (badkamer). Verder is het gebouw voorzien van een gezamenlijke huiskamer en een kleine kapel. Er werd getimmerd, gemetseld, gestucadoord. Tegels gezet, electriciteit aangelegd, plafonds gemaakt, deuren afgehangen, muskietgaas aangebracht en een systeem opgezet om regenwater op te vangen voor drink- en mandiwater.

Kortom: er is alles gedaan om de paters een leefbare woon-omgeving te geven. Inmiddels wonen er alweer zo'n twintig studenten. Dit aantal wil men uitbreiden tot zestig jongens en meisjes. Het spreekt voor zich, dat de paters de gildebroeders uiterst dankbaar zijn voor hun werk. De hoogste gezagdrager binnen de Augustijner orde, de Spaanse pater-generaal Orcasitas, bewonderde en roemde tijdens zijn werkbezoek door Azië de verrichtingen. Hij hoopt dat dit voorbeeld navolging krijgt.

Bouwvakkende gildebroeders in Papua. Adriaan van Wanrooij, Henk van der Heijden, pater Jan Frank, pater Aloysius en Jan Timmers (v.l.n.r.)

Handboogschieten op teerdag Udenhout

Enkele gildeleden van Sint Ambrosius uit Loon op Zand hebben voor het gilde Sint Antonius - Sint Sebastiaan in Udenhout op 22 januari, de jaarlijkse teerdag van laatstgenoemd gilde, de activiteit handboogschieten georganiseerd en begeleid. Dit heeft de onderlinge verstandhouding verbeterd. De sfeer was prima.

Kouwe Klauwentoernooi in Loon op Zand

Zondag 23 januari is het traditionele Kouwe Klauwentoernooi gehouden bij het Sint-Ambrosiusgilde in Loon op Zand. Dit is een jeu de boules-toernooi dat jaarlijks in januari gehouden wordt. De spelers konden zich warm houden met soep en brood met spek, glühwein en warme chocolademelk. Er waren 38 spelers, waaronder negen jeugdspelers. Wim van Iersel heeft gewonnen.

Maria Lichtmis en het gilde in Schijndel

Zoals beschreven in de kaart van de Gildebroederschap der Sint Catharina en Barbara uit Schijndel, wordt op Maria Lichtmis een algemene jaarvergadering gehouden. Woensdag 2 februari was het weer zover. Rond half acht verzamelden de leden zich in de gildekamer in de molen aan de Pegstukken. Veel voorwerk was er in een 'voorvergadering' reeds verricht, zodat hoofdmans Teun Smits een groot aantal agendapunten kon afhameren. Ruime aandacht werd besteed aan het bonen van de twee aspirant-gildebroeders Maarten Blommaert en Hans van den Brand. Bij het opnemen van aspirant-gildebroeders in de Broederschap worden nog altijd oude gebruiken gehandhaafd. De procedure is beschreven in 'Het Reglement op de Intrede'. Ingevolge dit reglement brengen de gildebroeders over de toelating (intrede) tot de Broederschap van de aspirant-gildebroeders aan de overheid advies uit. Een gildebroeder brengt een instemmend advies uit door een witte boon in een gildehoed te deponeren. Hij ontzegt de toelating door een zwarte boon in de hoed te doen. Voor beide aspirant-gildebroeders waren er uitsluitend witte bonen. Daarop togen de hoofdmans Smits en deken-schrijver Hans Cornelius naar Maarten om hem het goede nieuws mede te delen en hem uit te nodigen mee te gaan naar de gildekamer voor de installatie. Na het afleggen van de voorgeschreven eed ontving hij uit handen van landjonker Rien Kwaks de hoed en sjerp. Na de felicitaties van de gildebroeders nam Maarten plaats aan de vergadertafel. Hij is al vanaf zijn vijftiende jaar aspirant-gildebroeder. In de kaart is vastgelegd, dat 'broeders mannen zijn van 18 jaar en ouder'. Nu hij kortgeleden deze leeftijd bereikte, kon hij toetreden. Hij vervult in het gilde de functie van vendelier en is de jongste gildebroeder. Hans van den Brand kon wegens verblijf in het buitenland niet worden geïnstalleerd. Hij is inmiddels op 26 maart geïnstalleerd. De Schijndelse gildebroederschap telt thans negentien leden. Rond negen uur voegden gildemoeder vrouwe Haywig, de gildeheer en de gildezusters zich bij de gildebroeders. Zoals elk jaar werd er ook nu weer genoten van de hazenpeper. Het nodige werk daarvoor was verricht door koning Peter Hellings, die dankbaar gebruik had gemaakt van de hulp van enkele gildezusters. Landjonker Kwaks met zijn echtgenote zorgden voor een bijpassend drankje. Het werd een gezellige avond. Alleen was het volgens sommigen te vlug laat.

Vegas Nights bij Loonse gilde

De activiteitencommissie van gilde Sint Ambrosius in Loon op Zand heeft op 5 februari een clubavond georganiseerd. Het thema was 'Vegas Nights'. Het gildehuis was veranderd in een casino. De gasten werden ontvangen met feestelijke champagne of jus d'orange. Alle deelnemers kregen euro 885,00 inleggeld (nep) en konden zelfs bankkrediet opnemen. De deelnemers konden zich uitleven in roulette, black jack, dobbelen en de fruitautomaat. De sfeer onder de zesendertig goklustigen was uitmuntend.

Bootvluchteling wordt gildepastoor in Haaren

Pastoor Duc Minh

De drie Haarense gilden (Sint Antonius en Sint Sebastiaan, Sint Joris, Sint Catharina en Sint Barbara) hebben zaterdag 26 februari 2000 de nieuwe pastoor Duc Minh begroet. Onder leiding van bisschop mgr. A. Hurkmans werd de pastoor door de gilden van de pastorie gehaald, met begeleiding van de harmonie. Na zijn installatie volgde de vendelgroet. Pastoor Duc Minh (37) is ongeveer twintig jaar geleden als bootvluchteling uit Vietnam gevlucht. Eenmaal aangekomen in Neder-

land, gaf hij aan een religieus leven te willen leiden. Deze wens is voor hem uitgekomen. Hij studeerde aan het seminarie Rolduc in Limburg. In 1992 volgde zijn priesterwijding en werd hij benoemd tot pastoor in Hooge en Lage Mierde en Hulsel. Na de plechtigheden binnen en buiten de kerk werd hij door de gilden met slaande trom en vliegende vaandels naar gemeenschapshuis Den Domp gebracht voor een feest-receptie.

Onderlinge wedstrijden verstevigen band Hubertus Berkel

Het organiseren van onderlinge wedstrijden geeft een stevige band bij het Sint Hubertusgilde in Berkel-Enschot. Het gilde kent schietwedstrijden en een toernooi jeu de boules, gesplitst in dames en heren. Bij het schieten om de kermisbeker werd Jan Adams winnaar opgelegd, Jan Schoenmakers was de beste 'uit de vrije hand'. De surprisebeker ging naar P. Schoenmakers. Voor de zgn. onderlinge bekertjes gingen de prijzen naar P. Schoenmakers (kampioen), Jan Adams (personeel) en Jan Schoenmakers (vrije hand). Algemeen kampioen werd Jan Schoenmakers. Bij het jeu de boules toernooi werden de prijzen 1 tot en met 3 behaald door D. Vissers, W. Vromans en L. Smits (dames) en A. Smeters, W. v. Keulen en A. Spanjers (heren).

Vriendschappelijke wedstrijd Alphen - Loon op Zand

Op maandag 28 februari was er een vriendschappelijke wedstrijd handboog op doel tussen het Sint-Willibrordusgilde uit Alphen en het gilde Sint Ambrosius uit Loon op Zand. De wedstrijd vond plaats in de prachtige nieuwe lokatie van het Sint-Willibrordusgilde. De schutters uit Alphen hebben gewonnen met 75 tegen 68 punten.

Israëlische onderscheiding voor Esch' gilde-echtpaar

Cultureel attaché Ian Fluss (r) van de Israëlische ambassade overhandigt de Yad-Vashem oorkonde aan Giel en An Konings

Op 13 maart werd in de voormalige synagoge te 's-Hertogenbosch de Yad-Vashem onderscheiding uitgereikt aan Giel Konings en zijn echtgenote An Konings-van de Pas. Aangezien Giel reeds meer dan vijftig jaar lid is van het Essche Sint Willibrordusgilde was de voltallige overheid van het Essche gilde bij deze uitreiking aanwezig. Het echtpaar Konings ontving deze hoogste Israelische onderscheiding voor de hulp aan Joodse onderduikers tijdens de tweede wereldoorlog. Zij deden dat vooral door persoonsbewijzen te vervalsen. Tijdens de oorlogsjaren was Giel Konings

werkzaam op de gemeentesecretarie van Esch, waar hij ver-

antwoordelijk was voor de uitgifte van persoonsbewijzen. Daardoor kon hij beschikken over blanco identiteitspapieren, zodat hij mensen die dat nodig hadden kon voorzien van een geldig persoonsbewijs met valse namen. Zijn toenmalige verloofde en huidige echtgenote An fungeerde hierbij als koe-rister. Zo werden de persoonsbewijzen persoonlijk afgeleverd en op het onderduikadres van betrokkene (vaak ver buiten Esch) voorzien van foto en vingerafdrukken. In totaal heeft het echtpaar Konings ongeveer tachtig personen van valse identiteitspapieren voorzien. Velen van hen hebben dankzij deze identiteitspapieren de oorlog overleefd. Eén van hen is de thans 93-jarige mevrouw J. Cahen-Elion uit Vught. In juni 1943 werd zij, zwanger van haar eerste kind, onder de duiknaam Mariëtte Eliens die woonachtig zou zijn in het Essche nonnenklooster, ondergebracht in Moederheil te Ginneken bij Breda waar zij in januari 1944 beviel van een dochter. Dankzij haar valse identiteitspapieren konden moeder en dochter veilig in Moederheil blijven tot de bevrijding van Breda in oktober 1944.

Deze mevrouw Cahen heeft nu als 'levende getuige' de onderscheiding voor het echtpaar Konings aangevraagd bij de Israëlische autoriteiten. In een officiële, goed voor de buitenwacht afgeschermd bijeenkomst, werd de onderscheiding, bestaande uit een oorkonde en een legpenning, uitgereikt door Ian Fluss, cultureel attaché van de Israëlische ambassade in Nederland. Daarvoor werd het echtpaar lovend toegesproken door interprovinciaal opperrabijn Jacobs die memoreerde dat zij thans te boek staat als 'Rechtvaardige onder de volken'. Ook werd het paar toegesproken door Jeroen van den Eijnde, directeur van het Nationaal Monument Kamp Vught. Voor deze instelling was Giel Konings jarenlang vrijwilliger en leidde hij stevast bezoekers rond. Voor Giel en An Konings, die beiden al in 1981 werden geëerd met het Verzetshedenkingskruis, is deze Yad-Vashem onderscheiding een blijk van waardering en erkenning waar ze trots op zijn. Het Essche gilde is trots om deze mensen in hun midden te mogen hebben.

Spannende schietmorgen bij Sint Hubertus Drunen

Het Sint Hubertusgilde uit Drunen heeft rondom de eerste belangrijke jaarlijkse wisseltrofee een spannende schietmorgen gehouden. Op zondag 2 april is met twintig leden gestreden om de J. Klerks-bokaal. Dit kleinood heeft de vorm van een liggend hert. Vijf deelnemers slaagden erin de serie van twaalf vol te maken. De meest bekwame schutter van deze dag is Laurens v.d. Spruyt, die met 33 rake schoten de eer won.

Sint Hubertus krijgt ook een nieuw onderkomen. Half februari is gestart met de bouwwerkzaamheden voor het clubhuis. Het gebouw wordt bijna met dezelfde grootte als het bestaande onderkomen vermeerderd. Veel werkzaamheden doen de leden zelf. Inmiddels is vendlieër Erwin v.d. Wiel, door het bereiken van de 18-jarige leeftijd, zonder tegenstemmen aangenomen als gildebroeder.

Laurens v.d. Spruyt is de gelukkige winnaar van de J. Klerks-bokaal

Oud hertogdom één dag herenigd

Velen zullen het niet zo hebben beseft, maar 6 april 2000 was voor Brabant een historische dag. Deze dag waren de huidige twee gezagsdragers over het oude hertogdom in de vierde hoofdstad van Brabant, 's-Hertogenbosch, aanwezig en daarmee waren voor één dag het Belgische en Nederlandse Brabant herenigd.

Als afsluiting van het staatsbezoek van het Belgische koningspaar aan Nederland, verkoos koningin Beatrix der Nederlanden de hoofdstad van Noord-Brabant. Uiteraard waren de gilden van de partij.

Het Sint Jorisgilde De Oude Schuts uit Den Bosch, het Sint Sebastiaangilde uit Oss en het Sint Hubertusgilde uit Etten-Leur. De gilden waren onder meer aanwezig bij de ontvangst op het Bossche stadhuis, waar zij een erehaag vormden. Later op de middag stonden de gilden opgesteld op het voorplein bij het Noord-Brabantsmuseum, waar koningin Beatrix van haar privilege gebruik maakte om over de gildevaandels te schrijden. Immers, het schrijden over de gildevaandels is alleen een voorrecht voor de fungerende Nederlandse vorst(in) en Zijne Heiligheid de Paus van Rome.

Ter afsluiting van het staatsbezoek bezoeken koningin Beatrix en koning Albert en koningin Paola van België de stad 's-Hertogenbosch. Gedrieën schrijden zij over de gildevaandels (Foto: Peet Hofmans)

Hoge deken Bossche gilde stopt

Hoge deken Herman van den Heuvel van het Sint Jorisgilde De Oude Schuts uit 's-Hertogenbosch is op 16 april 2000 (Sint Jorisdag) voortijdig opgestapt. Officieel had hij nog een jaar te gaan. In die tussentijd wordt hij in die functie opgevolgd door Niek van Meeuwen. Volgend jaar moet De Oude Schuts derhalve een definitieve nieuwe hoge deken kiezen.

Professionele website Sint Ambrosiusgilde

Het Sint Ambrosiusgilde uit Loon op Zand bezit sinds enige tijd een prachtige, professioneel gemaakte website. Het internetadres is: <http://www.eftee.nl/st.ambrosius/>.

De website beschrijft de oorsprong en de betekenis van het woord gilde en geeft aan welke soorten van broederschappen er in de Middeleeuwen waren. Ook wordt de geschiedenis van de Loonse gilden uitgelegd in relatie tot het grondgebied Venloen, het kasteel, en de Heerlijkheid Loon op Zand. De geschiedenis van gilde Sint Ambrosius komt aan bod. De bezoeker van de site vindt er informatie over de tradities bij het gilde, maar ook over de activiteiten en het jaarprogramma. Daarnaast worden andere onderwerpen of thema's toegelicht, zoals de rol van de vrouw in het gilde en de kalligrafie die het gildeboek illustreert. Ook actuele nieuwsberichten over het wel en wee van het gilde. Het Loonse gilde is erg trots op de website, die gemaakt is door gildelid Frits Toorians. Frits heeft een eigen bedrijf eFTEE Webproducties. Hij maakt eenvoudige en complexe websites.

Beeldje voor Sint Sebastiaan Oisterwijk

Op de viering van de patroonsdag van het Sint Sebastiaan-

gilde uit Oisterwijk op 22 januari hebben de vaandrig en zijn echtgenote, Jan en Jo Goudsmits-Massuger, het gilde een altaarbeeld van de patroonheilige geschonken. Het is de bedoeling dat dit houten beeld van Sint Sebastiaan een plaats krijgt op het altaar bij eucharistievieringen waarbij het gilde is betrokken. Tijdens de aansluitende jaarvergadering op deze statiedag werd Jack Goudsmits (ja, die!) gehuldigd in verband met zijn 25-jarig lidmaatschap. Zijn vrouw Joke deelde in de feestvreugde middels een bloemetje. Bij het Oisterwijkse gilde is Jack Goudsmits secretaris. Hij kreeg van hoofdmans Wim Knevel een zilveren schildje opgespeld. De vergadering benoemde Loek Vink tot eerste deken en

Sint Sebastiaan als altaarbeeldje

Bert van Straalen werd tweede deken. Het avondprogramma speelde zich af in vakantieoord De Waterput. Hieraan verleende troubadour Henk Habraken uit Dinther zijn medewerking.

Op zondag 27 februari is de nieuwe pastoor van de Joannesparochie, David Lebrun, tot eredeken geïnstalleerd. Zondag 21 mei was het Oisterwijkse Sint Sebastiaangilde present bij de herinwijding van de (afgebrande) Sint Petruskerk, zodat niet deelgenomen kon worden aan alle activiteiten van de kringdag Maasland in Elshout. In de loop van de middag kwamen de schutters om deel te nemen aan de verschillende wedstrijden met de handboog.

Effe naor Geffe

Onder het motto 'Effe naor Geffe' trekt het dorp Geffen, behorende tot de gemeente Maasdonk, jaarlijks in september duizenden bezoekers die onthaald worden op ouderwetse spelletjes, enz. Dit jaar was 'Effe naor Geffe' de leuze voor tientallen gildebroeders en -zusters om op Tweede Paasdag, 24 april, naar Geffen te trekken om de kerkelijke inzegening en installatie van het heringerichte Sint-Jorisgilde luister bij te zetten. Zij vertegenwoordigden alle twaalf gilden die aangesloten zijn bij de Hoge Schuts. Daarnaast was het Sint Jorisgilde 'De Oude Schuts' uit 's-Hertogenbosch en het Sint Jorisgilde uit Oirschot uitgenodigd om de plechtigheden en feestelijkheden bij te wonen, evenals vertegenwoordigers van de overheid van kring Maasland.

Het nog niet geïnstalleerde gilde gaat voorop in een stoet met o.m. de gilden van de Hoge Schuts (Foto's: Jo van Wanrooij)

Effe naor Geffe (2)

Tijdens de pontificale hoogmis in de monumentale kerk van de H. Maria Magdalena was de bisschop van 's-Hertogen-

bosch, mgr. drs. A.L.M. Hurkmans, hoofdcelebrant. Hij werd bijgestaan door pastoor Pieter Scheepers, pastoor/deken L. Spijkers uit Oirschot en diaken W. van Herwijnen. Het groot gemengd koor van de parochie o.l.v. Theo Prinssen zong dat het een lieve lust was en toen ook nog de zon haar stralen door de gebrandschilderde ramen op het feestelijk versierde priesterkoor wierp, leek het erop alsof ook de hemel alle medewerking verleende aan de wederopstanding van dit Sint Jorisgilde dat honderdveertig jaar in een diepe winterslaap verkeerde.

Bisschop mgr. A. Hurkmans van 's-Hertogenbosch tekent de oorkonde waardoor de heroprichting van Sint Joris Geffen wordt bezegeld

Effe naar Geffe (3)

Na de bisschoppelijke zegen over de attributen (schild en staf) wordt Harry Peters tot eerste hoofdman geïnstalleerd

Dat juist rond Pasen de plechtige installatie van de gildeleden plaats vond, noemde mgr. Hurkmans in zijn homilie zeer toepasselijk. Pasen is het feest van de verrijzenis. Een teken van nieuw leven. Hij hoopt dat de gilden, zeker in deze tijd, het leven hoog in hun vaandels houden. Hierna ging hij over tot zegening van vaandel en standaard, alsmede de hoeden en sjerpen. Vervolgens deden de twintig leden ten overstaan van de bisschop de belofte om „de geschreven en ongeschreven wetten in het algemeen en die van het Sint Jorisgilde in het bijzonder te eerbiedigen en na te

leven”. Na zijn zegen over de attributen van de hoofdman (schild en staf) installeerde hij persoonlijk Harry Peters tot eerste hoofdman van het heringerichte Geffense gilde anno 1548).

Effe naar Geffe (4)

Hoofdman Peters op zijn beurt nam de installatie van gildeheer pastoor Pieter Scheepers en de burgemeester van Maasdonk Hans Netten tot beschermheer voor zijn rekening. Hoe goed het 'nieuwe' gilde reeds is ingevoerd in de tradities, bleek onder meer bij het uitspreken van de voorbeden door gildezuster Hetty Verhoeven. Bij de intenties vroeg zij speciaal aandacht voor de begin dit jaar overleden Jan Toorians uit Loon op Zand.

Aan het slot van de plechtige eucharistieviering werd een aangepaste versie van 'Brabant were di' ingezet: „Hier uw zonen, Brabant, zie! Felle kerels, were di. Hier uw dochters, Brabant, zie! Fiere vrouwen, were di”.

Effe naar Geffe (slot)

Na een lange optocht met alle aanwezige gilden door het dorp, werd door het gemeentebestuur de erewijn aangeboden. Tijdens deze bijeenkomst sprak o.a. Jan van Grunsven

uit Vorstenbosch. Niet alleen als hoofdman van de kleine gildekring de Hoge Schuts, maar ook namens kring Maasland en de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden (NBFS). Hij zei verheugd te zijn dat de provincie weer een gilde rijker is en concludeerde op voorhand dat het nieuwe Sint Joris Geffen springlevend is. „Zeker met relatief veel jeugdleden. Er is zelfs een compleet gezin lid. Ik dacht: die willen mettertijd allemaal een bestuursfunctie. Maar wat las ik in een plaatselijk blad? De jongste, die de rol van nar vervult, wil cowboy worden! Nou, dan zit hij bij dit gilde toch goed! Later kan ie altijd nog standaardruiter worden”. En zo kwam het einde van een feestelijke, doch gemoedelijke gildedag binnen kring Maasland in zicht.

De vrouwen in het lang, de heren in stemmig zwart. Allen met sjerpen in rood en zilver

Land van Cuijk

Sint Theobaldusgilde hield de Algemene Jaarvergadering

1999 werd met een batig saldo afgesloten

Agelopen vrijdag werd de algemene jaarvergadering van het Sint Theobaldusgilde gehouden in het Gildehuis. De voorzitter Bas v. Wieringen heette de in uniform gestoken gildeleden met partner van harte welkom. Eveneens heette hij welkom pastor Tolboom, die ook lid is van het Sint Theobaldusgilde, en mev. R. Bouwmans-Maas, de beschermvrouwe van het gilde.

In zijn openingswoord zei de voorzitter dat het gilde een vrij stabiele vereniging was. Er was wel wat verloop maar dit was hoofdzakelijk bij de jeugd. Verder kon hij en iedereen met hem trots zijn op zo'n vereniging die in het afgelopen jaar weer heel veel activiteiten aan de dag had gelegd en waar ieder weer zijn plezier aan had beleefd. Dit bleek ook wel uit het uitgebreide jaarverslag van de secretaris/penningmeester Ton Meijer dat het gilde een vereniging is die het hele jaar actief bezig is. Niet alleen voor hun eigen plezier, maar ook voor de gemeenschap. De diverse optredens van de D.S.B. in en buiten Overloon. Het kruisboogschieten dat steeds meer in de belangstelling komt te staan. Ook de gewerschutters hadden weer diverse concoursen bezocht en ook zij behaalden weer diverse successen. Ook de papieractie was in 1999 weer succesvol. Ook in 1999 haalde men weer een record opbrengst aan papier op, n.l. 325.110 kilo, ruim 15 ton meer dan in 1998. De voorzitter bedankte iedereen die elke maand in weer en wind het papier weer verzamelde en daardoor zorgde dat men het hoofd weer boven water kon houden. De kas kon dan ook met een batig saldo worden afgesloten. De kascommissie bracht bij monde van Harrie de Rijck verslag uit. De boeken waren duidelijk en keurig bijgehouden en het zag er goed en verzorgd uit. De vergadering verleende door middel van hun applaus décharge aan de penningmeester over het door het bestuur gevoerde beleid. Als nieuw lid werd

voor het jaar 2000 Peter Janssen aan de kascommissie toegevoegd.

De vergadering ging er weer mee accoord dat de contributie aan de hand van het indexcijfer werd verhoogd. Vervolgens werd het jaarprogramma vastgesteld. Ook in 2000 stonden er weer vele activiteiten op het programma zoals o.a. het schuttersfeest in Grubbenvorst op 7 mei, de Gildedag op 21 mei in Mook en op 9 juli de Gildedag in Boxmeer. Op 29 april zou de D.S.B. deelnemen aan de taptoe in Drunen. Verder het 4-gilden koningschieten in Holthees. Op zondag 2 juli het koningschieten dat weer een van de hoogtepunten voor 2000 moest worden. De oud-ijzeraktie zal niet meer in de vakantie zijn maar op zaterdag 24 juni. De eieractie op woensdag 19 april, de loterij in oktober/november. Op 18 november het verschieten van de Theobaldusbokaal met uitloting van de loterij.

En natuurlijk elke maand weer de papieraktie. Ook de schutters organiseerden weer het beker- en varkensconcours. Er was dus weer volop activiteit in 2000.

Verder deed de voorzitter op ieder Gildelid een beroep om gezamenlijk de schouders er onder te zetten om het Gildehuis verder af te bouwen. Van buiten zag men niet veel activiteiten maar binnen werd er toch hard aan de afwerking gewerkt. Zodra het weer beter ging worden zouden ook de werkzaamheden buiten het Gildehuis hun vervolg krijgen.

Bij de bestuursverkiezing werden de aftredende leden t.w. Bas v.Wieringen en Willeke Boom-Arts weer herkozen, respectievelijk als voorzitter en bestuurslid voor 4 jaar en 3 jaar.

Het huishoudelijk reglement werd aangevuld met welke leeftijd men moet hebben om lid te worden bij 'n bepaalde afdeling van het gilde en D.S.B.

In de toespraak van pastor Tolboom tot het gilde gericht hoopte hij dat de bouw van het nieuwe Gildehuis spoedig afgerond zou kunnen worden zodat iedereen dan weer binnen kon schieten.

De beschermvrouwe van het gilde mevrouw Bouwmans had sinds haar installatie vorig jaar een soort wij-gevoel leren kennen bij het Sint Theobaldusgilde. En daarmee bedoelde zij: dat er maar je als iedereen aanwezig is bij de diverse acties, als je samen je schouders er onder zet om het nieuwe Gildehuis afgebouwd te krijgen, bij de kruisboogschutters die samen veel plezier en gezelligheid in hun hobby beleven en streven naar 'n volwaardige acceptatie van iedereen in solidariteit met elkaar, het wij-gevoel van de vendeliërs die weer in opkomst waren en ook belangrijk waren bij het gilde, bij de drum-showband die altijd paraat staat wanneer de gemeenschap weer een beroep hen deed, het wij-gevoel bij diegenen die voor kerstman spelen, het wij-gevoel als er feest was bij het gilde en waar altijd iedereen bij aanwezig was. Tenslotte het wij-gevoel dat bij alle leden van het gilde hoog in het vaandel staat. Mevrouw Bouwmans hoopte dat zij een klein steentje had bijgedragen om het wij-gevoel nog te versterken.

De voorzitter deelde verder nog mede dat er op woensdag 29 maart a.s. er een bijeenkomst werd belegd voor alle schutters van het Sint Theobaldusgilde in het Gildehuis.

Nadat de voorzitter de rondvraag aan de orde had gesteld bedankte hij de vergadering voor het in hem gestelde vertrouwen. Hij dankte iedereen voor het in uniform aanwezig zijn deze avond in het Gildehuis en sloot hij deze gezellige jaarvergadering van het gilde. Onder het genot van een hapje en een drankje bleef men nog geruime tijd gezellig bij elkaar in het Gildehuis.

Vader en zoon respectievelijk koning en jeugdkoning bij Sint Antonius- Sint Sebastianus- en Heilig Sacramentsgilde Beugen

Op 2e Pinksterdag vond het traditionele koningschieten plaats. De dag werd begonnen met een H.Mis met gilde-eer tot intentie van de levende en overleden leden. Na de mis werd een vendeldemonstratie gegeven op het kerkplein,

waarna men naar het gildekapelletje trok om een groet te brengen aan de overleden gildebroeders, waarbij de koningin en de hofdames hun bloemen plaatsten. Na aankomst bij het gildehuis werden de vogels op de bomen geplaatst. Na de middag werd de erewijn door de koning aangeboden, waarna men naar het schietterrein vertrok waar geloot werd. Pastoor Van der Steen bevrijdde de vogels door de eerste schoten te lossen waarna de strijd losbrandde. Bij de dames haalde Jo Daamen, na het 55e schot, de laatste resten naar beneden. Wim Hermens wist zich met het 122e schot tot koning voor 1999-2000 te schieten. Zijn zoon Michel schoot zich na 74 schoten tot jeugdkoning. De nieuwe koningen werden gehuldigd met een vendel en tromhulde bij de kerk. Ook werden later nog twee personen gehuldigd. Chris Groothusen vanwege zijn 25-jarig lidmaatschap en Jan Centen vanwege zijn 40-jarig lidmaatschap. Aan de jubilarissen werden de oorkonden overhandigd alsmede respectievelijk de zilveren speld en zilveren schild opgespeld, waarna met een gezellig samenzijn werd besloten.

Feest patrones Sint Agatha aaneenschakeling van hoogtepunten

Zondag 6 februari rond de klok van negenen verzamelen de korpsleden van het Soester gilde zich in het Gildehuis om zich op te maken voor het patroonsfeest van Sint Agatha. Met slaande trom en hoorneschal wordt om 9.30 uur de Petrus en Pauluskerk in getrokken om daar het feest te openen met een Eucharistieviering met Gilde-eer. Er wordt gezongen en gebeden rondom het thema 'Nabijheid die heelt', best wel een zwaar thema binnen het centrale thema van het Jubeljaar 'Geloven gaat verder'. Voorgangers waren de pastores Kodden en Veldhuis, die aan het einde van de viering de Eed van Trouw afnamen als teken van de verbondenheid van het gilde met de RK-parochiegemeenschap in Soest.

Na de viering was het Gildehuis de centrale ontmoetingsplaats voor gildeleden en bekenden. Niet alleen het kopje koffie of een glaasje werd gedronken, ook was er plaats voor enkele activiteiten. Oud-koning Leo Valk overhandigde het gilde zijn koningschild met een lachende valk als aandenken aan zijn jaar koningschap, de gemeente Soest overhandigde de eerste CD met een digitale vastlegging van de oude gildeboeken (1682 tot 1912). Een optreden van Henk Habraken zorgde voor de nodige ontspanning en vertier; een optreden dat zeer in de smaak viel. Daarnaast was het in hetzelfde pand gelegen Museum Oud Soest voor de bezoekers aan het Agathafeest gratis toegankelijk met een inrichting van een extra ruimte over het gilde. Het was een drukte van belang en alvast een opstekertje voor de organisatie van de jaarlijkse gildefeesten eind augustus.

Oud-koning Leo Valk overhandigde het gilde zijn koningschild

Nieuwe burgemeester ingehaald

Nadat in januari ook door het gilde afscheid was genomen van burgemeester De Widt, die vervroegd met pensioen was gegaan, maakte het gilde op 20 maart zijn opwachting bij de installatie van de nieuwe burgemeester van Soest, de heer

J. Janssen. Na de installatie tijdens een extra raadsvergadering, werd hem een muzikale en vendelhulde gebracht op het Raadhuisplein, waarbij volgens een oude traditie de heer Janssen werd overvondeld. De heer Janssen was voorheen burgemeester in Bunnik en heeft altijd boven de rivieren gewoond, waardoor hij niet zo bekend is met het gilde en de gildegebruiken. Gezien zijn algemene interesse in de geschiedenis en de maatschappelijke ontwikkelingen in de wereld, zal hij zich die kennis zeker binnen zeer korte tijd eigen maken.

Het gilde maakte op hem en zijn gezin, zo zei hij een week daarna, een grote indruk. De burgemeester zal tijdens de gildefeesten zeker nader kennismaken met het Soester gilde en haar plaats in de gemeenschap.

'Succesvolle Correspondentendag' mag niet meer!

Zaterdag 25 maart was er de zogeheten correspondentendag te Beugen. Het doel van deze middag was de gilden te leren beter om te gaan met diverse vormen van publiciteit en speciaal met ons lijfblad De Gildetrom. De dag was georganiseerd door de Kring Land van Cuijk in samenwerking met De Gildetrom. Reden was onder meer dat de hoeveelheid kopij uit de Kring en het aantal abonnementen op de Gildetrom achterblijft ten opzichte van andere Kringen. Tijdens de jaarvergadering van de Kring Land van Cuijk was deze dag al aangekondigd en was er huiswerk uitgedeeld. De meeste gilden uit de Kring waren op de correspondentendag vertegenwoordigd en vele hadden ook het huiswerk ingeleverd. De dag werd geopend en gesloten door de kringvoorzitter. Daartussen was het woord aan Kees van der Bruggen. Op de hem eigen enthousiaste wijze leidde hij de middag. Diverse onderwerpen werden door hem ingeleid, gevolgd door een levendige discussie. Aan bod kwamen o.a. hoe om te gaan met de pers, het gebruik van de verschillende media als lokale radio, kabelkrant, internet, en natuurlijk De Gildetrom. Een aantal Gildebroeders had zich goed voorbereid en voorbeelden meegenomen. Natuurlijk was er ook aandacht voor het eigenlijke schrijven van een stuk. Zaken als stijl, spelling (Gildebroeder of Gildebroeder?), het Groene Boekje (doet het met een n), de Gildetrom (doet het zonder n) en pakkende titels kwamen aan de orde. Een tip was dat een titel een actief werkwoord moet bevatten. Een saaie titel als 'Succesvolle Correspondentendag' mag dus niet meer. Het moet spanner, met meer actie.

Het bestuur van De Gildetrom ziet niet alleen graag levendige titels, maar ook en vooral levendige verhalen met anekdotes, leuke momenten en actiefoto's in plaats van een saaie opsomming van gebeurtenissen. Vanuit de zaal werd door meerdere deelnemers hieraan toegevoegd vooral de jeugd niet te vergeten. En niet alleen door erover te schrijven, maar ook door ze zelf te laten schrijven.

Alles bij elkaar was het een levendige en leerzame middag en daar moet natuurlijk een stukje over worden geschreven voor de Gildetrom, maar dan wel met een pakkende titel zoals "Gildebroeders doen het zonder n", of zoiets.

gilde uit Leur. Adriaan van Bergen was een Leurse schipper die bekend is geworden door de verovering van de stad Breda, op de Spanjaarden, met de list van het Turfschip, precies 410 jaar geleden. Naar deze grote held is de prijs vernoemd.

Gildebroeder Jan de Wit schoot het beste gemiddelde en mocht aan het eind van de avond de bijbehorende Adriaan van Bergentrofee (beeldje van de Leurse turfschipper) in ontvangst nemen. Het beeldje mag een half jaar lang het huis sieren van de winnaar, dan moet het terug naar het gildehuis. Tevens is Jan uitverkoren om, samen met de Koning, de fruitmand te gaan overhandigen aan een zieke mede-dorpsgenoot.

De trofee wordt omhangen met een zilveren schild. Daarop staat de prijswinnaar van het jaar 2000. Op de andere zilveren schildjes staan de namen van de broeders die de prijs hebben verdiend de jaren er voor. Het past een beetje bij het streven te werken aan 'goede doelen'. Het gilde heeft ook een soort van toto waar alle gildebroeders een of meerdere nummers bezitten; met de opbrengst hiervan wordt bijvoorbeeld om de twee jaar een activiteit georganiseerd voor het gehandicapte kind. De kinderen zijn de gehele dag bij het gilde te gast en worden verwend met een vaartocht e.d.

Het is vooral een gebeuren waar de gildebroeders zeer veel genoeg aan beleven en de dank hiervoor wordt duidelijk kenbaar gemaakt door de begeleidende ouders.

Gildebroeder Jan de Wit en koning Antoon Vermeulen overhandigen een fruitmand aan de heer Jan Nouws

De eerste teerdag in de nieuwe eeuw van het Kloveniersgilde uit Terheijden

Volgens het eeuwenoud gebruik binnen het Kloveniersgilde viert men op de eerste maandag ná 17 januari de teerdag; de schutspatroon is immers de H. Antonius Abt.

Al weken lang was bekend dat deze teerdag voor de laatste keer in café 'De kleine Schans' gevierd werd (men teerde daar vanaf 1901). Onnodig te zeggen dat menig gildebroeder 'met weemoed' die 24e januari naar de gildekamer liep om daar te verzamelen voor de optocht naar de parochiekerk.

In die kerk wordt dan om 9.00 uur een H. Mis voor de overleden gildebroeders opgedragen. Ook was bekend dat pastor H. Schepers in die H. Mis het gildeheerschap aan zijn opvolger pastor de Bont zou overdragen. Al met al een speciale dienst, zo meende men. En dat is die Eucharistieviering ook geworden.

In zijn openingswoord merkte pastor Schepers allereerst op dat hij de eerste pastoraal werker binnen de kring Baronie en Markiezaat geweest is, die gildeheer heeft mogen zijn. Hierna somde hij alle activiteiten op, die het gilde de afgelopen 10 jaar (zolang is hij in de parochie Terheijden werkzaam geweest) voor de parochiegemeenschap gedaan heeft.

Vervolgens vroeg spreker aan pastor de Bont om het gildeheerschap over te nemen, de bijbehorende sjerp te aanvaarden en een inspirator-meedenker te willen zijn voor het gilde, waarbij hij het volgend zegengebed uitsprak: „God, laat uw zegen rusten op pastor Joost de Bont als gildeheer van gilde

Baronie en Markiezaat

Sint Hubertusgilde schenkt fruitmand aan zieke medemens

Het Sint Hubertusgilde heeft in het weekend van 10 maart een fruitmand bezorgd bij de heer Nouws aan de Corneleusstraat in Etten-Leur. De fruitmand werd uitgereikt door koning Antoon Vermeulen en gildebroeder Jan de Wit. Jan Nouws kampt al vele jaren met een vervelende ziekte die hem nogal parten speelt.

De Adriaan van Bergen-verschieting van het Sint Hubertusgilde vond plaats op vrijdagavond 10 maart j.l. in het gildehuis 'De Mouterij'. Het is een jaarlijks terugkerend gebeuren bij het uit de 18e eeuw stammende en in 1981 heropgerichte

*De gaande en komende
gildeheer*

Sint Antonius Abt. Help hem om mee te denken hoe aan de eed van trouw inhoud gegeven kan worden door het gilde in woord en daad. Laat hem nabij zijn bij het lief en leed van de gildebroeders en -zusters, bij het lachen en huilen, bij het werken en rusten, bij het praten en drinken, bij optochten en schieten. Laat door pastor Joost de Bont heen zegen rusten op uw gilde Sint Antonius Abt Terheijden. Amen”.

Pastor de Bont zei na deze installatie dat hij hoopt pastor Schepers op een goede wijze op

te volgen. Zelf houdt hij van historische rijkdom en tradities en dat komt hem nu goed van pas. Daarna dankte hij voor het vertrouwen in hem en hij zal zijn best doen om het gilde te laten groeien en bloeien.

Tijdens de preek ging de nieuwe gildeheer in op de mens als beeld van God en zijn goddelijke oorsprong. De H. Antonius, een monnik die verbleef in de woestijn, zijn gestalte spreekt ons aan en daarom hebben vele kunstenaars, in de loop der eeuwen, beelden van hem gemaakt. Om zijn persoon als het ware dicht bij ons te brengen.

*Hoofdman van Bekhoven
neemt gewijd beeld in ontvangst*

Ook de heer Janus van Hal die samen met zijn kinderen deze dag zo vroeg vanuit Alphen naar Terheijden gekomen was, heeft een mooi houten beeld van de H. Antonius gemaakt en de feestvreugde kan vandaag niet op want de heer van Hal bood zijn eigengemaakt beeld aan het gilde aan. Vervolgens onthulde de heer van Hal zijn beeld en zegende pastor de Bont het beeld, dat een goede plaats hoort te krijgen in de nog te bouwen gildekamer.

Na afloop van de H. Mis, tijdens een kopje koffie, maakte heer

van Hal enige bijzonderheden over dit beeld bekend. Het is gemaakt uit een notenboom, die vele jaren in Alphen gegroeid heeft. Hoeveel uren hij aan dat beeld besteed heeft wist hij niet meer, doch wel dat hij het binnen enkele maanden gereed had. Het gilde was bijzonder blij met het gekregen geschenk en het nodigde de heer van Hal nu al uit om te zijner tijd - wanneer de gildekamer gereed is - te komen zien wat uiteindelijk de plaats van dat beeld geworden is.

Na deze feestelijkheden volgde het normale programma van de teerdag, zoals koffietafel, het hoogste bod uitbrengen om de hellebaard te mogen dragen, het spelen van verschillende spelletjes, diner enz. enz. Eenieder ging 's avonds met een goed gevoel naar huis. Het was weer een mooie dag geweest. De volgende dag echter kreeg de Hoofdman een telefoontje van de kastelein van 'De kleine Schans': „Voor zondagavond moeten jullie de spullen uit het café halen want maandagmorgen komt de sloper”.

Toen pas kreeg de deken-schrijver een kater...

Sint Hubertusgilde vormt erewacht voor koninklijke paren

Het Sint Hubertusgilde uit Etten-Leur werd uitgenodigd om donderdag 6 april een erewacht te vormen voor de Koninklijke paren van Nederland en België. Die dag brachten Koningin Beatrix, Koning Albert II en Koningin Paola, een bezoek aan 's-Hertogenbosch. Voor het Noord-Brabants Museum worden zij begroet door het Sint Hubertusgilde en

de gilden uit Oss en Den Bosch. In de hoofdstad van de provincie Noord-Brabant wordt het driedaags staatsbezoek afgesloten, dat Koning Albert II en Koningin Paola van België aan Nederland brengen.

Het Etten-Leurse Sint Hubertusgilde is op uitnodiging van de Commissaris van de Koningin mr. F. Houben uitgenodigd de erewacht te vormen bij het Museum. De commissaris is tevens Ere-deken van het Sint Hubertusgilde uit Etten-Leur.

Roemloos einde oudste café van Terheijden

Café 'De kleine Schans' is bijna niet meer, een herberg waar het Sint Antonius Abt-gilde jaren lang thuis is geweest. Harrie Bruijns, schrijver van genoemd gilde, kan er wel een boek over schrijven. De schutterij had sinds het begin van deze eeuw in de herberg haar gildekamer. En buiten, bij de schutsbomen, werd jaarlijks om de Koningstitel gestreden, een eeuwenoud gebruik dat sinds 1660, tijdens de Traaise kermis, plaatsvindt in het dorp. In 1999 beleefde het gilde, op deze plaats, zowel een afscheid van deze vertrouwde plek, als een primeur. Voor het eerst in de geschiedenis van het gilde mochten de gildezusters meeschieten voor de Koninginnetitel. Men moet nu naarstig op zoek naar een nieuw onderkomen, maar de medewerking van instanties is niet optimaal. Toch is het gilde optimistisch. Inmiddels is het ook druk doende met de organisatie van de kringdag 2001, dus veel werk is er aan de winkel. Het Sint Antonius Abt-gilde bloeit als nooit tevoren en heeft het volste vertrouwen in de toekomst.

Echt een Ettens gebeuren

Drie jaar lang had het Cloveniersgilde o.b.v. Sint Jan De Doper uit Etten, dat in oktober 1997 is heropgericht, café het Koetshuis als thuishonk. Maar het Cloveniersgilde ging op zoek naar een lokatie voor een eigen stek en vond er een in het hart van Etten-Leur. Het is de voormalige overdekte fietssenstalling, bij de Lambertuskerk, op de markt. De oude fietssenstalling is geheel verbouwd tot een prachtig gildehuis 'De Kamer', compleet met bar en schietbaan voor de kruisboog. Op zaterdag 3 juni a.s. wordt het nieuwe gildehuis officieel geopend met een feestelijk programma eromheen. Blickvanger in het interieur van 'De Kamer' is de grote authentieke gildetafel, waar omheen tientallen broeders plaats kunnen nemen. Er hangt een echte huiskamersfeer. De komende weken wordt de twintig meter lange schietbaan afgewerkt, de tuin aangelegd en zal er een serre aan het gildehuis worden gebouwd. „Wij zijn heel blij met zo'n uniek onderkomen als dit”, zegt hoofdman André Adams. Het Cloveniersgilde telt momenteel vijfendertig leden waaronder drie jeugdleden en is daarmee 'vol'. Zaterdag 3 juni staat in het teken van de opening, op deze dag wil het gilde zich speciaal richten op de totale bevolking van Etten-Leur. „Het wordt iets spectaculairs”, zegt broeder Ingmar Kerremans. De officiële opening van 'De Kamer' zal 's middags rond half vier worden verricht door burgemeester Van Agt, gedeputeerde van cultuur Van Harten en gildekoning Jack Melisse. Gilden, genodigden en belangstellenden kunnen dan het nieuwe gildehuis bezichtigen en kennis maken met enkele gebruiken van het gilde. Frans Verschuren zal de aanwezigen een toelichting geven op de verbouwing e.d. Voorafgaande aan de officiële opening zal er een gildeoptocht worden gehouden. In de optocht zullen afgevaardigden van alle aangesloten gilden van de Kring Baronie en Markiezaat meelopen, ook het Sint Sebastiaansgilde uit Brugge, het oudste gilde in Europa, zal ook aanwezig zijn en meelopen in de optocht.

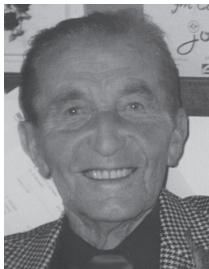
Na de optocht is er een speciale dienst in de Lambertuskerk. Tijdens de dienst krijgt het Cloveniersgilde namens de in oktober overleden deken-schrijver van het gilde Cees Besters, een zilveren hoofdmanschild aangeboden. Tevens zal burgemeester Van Agt worden benoemd tot schout van het Cloveniersgilde. ■

IN MEMORIAM

Sint Antonius Abt, Blitterswijk

Binnen enkele dagen na zijn opname in het ziekenhuis overleed vrij onverwacht op 27 juni 1999 gildebroeder Bèr Verberkt (73). 31 Jaar was hij gildebroeder en in al die jaren heeft hij zich op zijn eigen manier zeer verdienstelijk voor zijn gilde ingezet. Hij was dan ook altijd vol bewondering en trots, als het gilde uittrok. Het gilde zal hem dankbaar in herinnering houden.

Sint Jorisgilde, Budel

Pierre Jacobs

Op 14 maart overleed Pierre Jacobs (85), sinds 1968 gildebroeder. Dat hij schutter was liet hij blijken door al in 1969 de vogel naar beneden te schieten. Drie jaar lang was hij Koning van zijn gilde. Na een minder actieve periode kwam bij de heropleving begin jaren tachtig ook Pierre weer terug en leverde als lid van de overheid ruim zeven jaar een actieve bijdrage aan de bloei van het gilde. Ook daarna bleef hij actief als kruisboogschutter en was samen met Mieke zo vaak mogelijk van de partij in het gildelokaal. In 1997 ontving hij de zilveren draagspeld van het gilde, dat in de zomer van 1998 het gouden huwelijksfeest van Pierre en Mieke tot een onvergetelijke dag maakte. Op 14 januari was hij nog in uniform aanwezig en trok hij met het gilde mee naar de huldiging van een bruidspaar binnen het gilde.

Sint Antonius Abt, Deurne

Op 22 december 1999 is Frans van der Weijst (63) overleden. Hij was vijftien jaar lid van het gilde. Een zeer trouw lid, die zich op elk gebied inzette voor het gilde. Als lid van het koor van de Deurnese gilden was hij eveneens actief. Hij vervulde ook de functie van penningmeester bij het koor.

Cloveniers Gilde, Etten

Het Cloveniers Gilde o.v. Sint Jan de Doper heeft afscheid moeten nemen van gildebroeder en deken-schrijver Cees Besters. Als mede-heroprichter en grote steunpilaar was hij steeds zeer bij het wel en wee van zijn gilde betrokken. De bouw van het nieuwe onderkomen 'De Kamer' heeft hij vanaf zijn ziekbed nog met grote belangstelling gevolgd; de opening heeft hij jammer genoeg niet meer mee mogen maken.

Sint Blasius, Heusden

Na een ziektebed is op 15 februari 2000 Jan Broos (75) overleden. Jan stond

Jan Broos

bekend als iemand die voor iedereen klaar stond. Dat typeerde zijn persoonlijkheid. Voor zijn echtgenote Anne-Marie, kinderen en kleinkinderen was hij het middelpunt. Ook het gilde deed nooit een vergeefs beroep op de trouwe gildebroeder Jan Broos. Hij was sinds 1988 lid. Van 1990 tot 1992 was hij gildekoning. Broos is met gilde-eer begraven.

Sint Sebastiaan Hilvarenbeek

Op 9 maart 2000 overleed plotseling en geheel onverwacht Bert Maas (71). De avond daarvoor was hij nog aanwezig op een werkbijeenkomst van het gilde, waarbij hij een taak op zich nam in verband met de organisatie van een groot vrij gildefeest, dat op 9 juli van dit jaar wordt gehouden. Enkele jaren heeft hij met veel zorg het gildemateriaal beheerd. Een paar jaar geleden was hij een van de initiatiefnemers om in de Kersttijd een kerststal te plaatsen op het Vrijthof, waarvoor hij alle aandacht had. Bert was een trouwe gildebroeder waar altijd een beroep op gedaan kon worden.

Sint Jan Baptista, Leender Strijp

Op 10 februari overleed gildebroeder en ere-lid Wim van der Palen (74). Wim werd in 1945 gildebroeder. Van 1943 tot in de jaren vijftig was hij vendelier. Later ging hij zich bezighouden met het schieten en werd een zeer trouwe klant op de schietwedstrijden. Van 1970 tot en met mei 1993 vervulde hij de functie van schietleider.

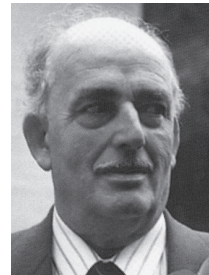
Kroon op zijn werk was het behalen van het koningschap in 1987. Ook fungeerde hij vele jaren als zilverdrager. Vanwege zijn vele verdiensten werd Wim in 1994 benoemd tot ere-lid. Hij was een man van weinig woorden, maar maakte zich des te meer verdienstelijk door zijn inzet.

Sint Barbara, Ravenstein

Op 16 april overleed Theo Guelen (55). Vanaf 1987 was hij lid van het gilde en sinds enige tijd maakte hij voor het gilde deel uit van de werkgroep Vestingsteden. In het dagelijks leven was hij boekhouder bij Unox in Oss, maar raakte wegens een reorganisatie werkloos. Ook de buurtvereniging kon altijd een beroep op hem doen, als er iets te klussen viel. In 1998 koos het bestuur hem als Barbaradeken. Tijdens zijn werkzaamheden daarvoor werd hij in korte tijd zo ernstig ziek, dat hij zijn taken neer moest leggen.

Sint Lucia, Steensel

Op 14 februari overleed plotseling hoofdmans Wim van Hooff (76) van het Sint Lucia-gilde.

Wim van Hooff

Wim werd in 1965 lid van het gilde, dat toen op sterven na dood was, en haalde het uit het dal. Hij pachtte meteen het vaandel en was sindsdien lid van de overheid. In 1966 werd het gilde weer actief, mede door de 20 nieuwe leden die zich in dat jaar aanmeldde, en in 1970 organiseerde het alweer een kringgildendag. In 1972 werd hij regerend deken. Toen het gilde om een onderkomen verlegen zat stelde Wim direct een gedeelte van zijn wasserij ter beschikking. Hij was vele jaren districtleider van district West van kring Kempenland en lid van het kringbestuur. Wim hield van gezelligheid en niet op de laatste plaats van kaarten. Hij zorgde ervoor dat zijn beide zonen bij het gilde kwamen als bazuinblazer en tamboer. Zelfs zijn kleinzoon van 10 jaar slaat inmiddels de grote gildetrom.

Sint Joris, Udenhout

Zaterdag 29 januari 2000 is Tijn Pijnenburg (77) overleden. Hij is in 1967 lid geworden van het gilde Sint Joris Udenhout. Het schieten met geweer of kruisboog was zijn lust en zijn leven. Als gildebroeder kon Tijn goed luisteren en dat werd door vele gildeleden gewaardeerd. In de afgelopen jaren heeft hij zijn liefde voor het gilde laten zien door zijn zoon Peter lid te maken en daarna zijn kleinzoon Martijn als lid aan te melden. Tijn is volgens eeuwenoude tradities door het gilde naar zijn laatste rustplaats begeleid.

Sint Joris, Vlokhoven

Jan Roosen

Op 7 februari overleed in Vught gildebroeder Jan Roosen (88), gildebroeder van het Sint Jorisgilde Vlokhoven sinds april 1963. In de beginjaren was Jan een actief gewerschutter, bezocht alle gildedagen en patroonsvieringen en sprak graag over vroeger met zijn vrienden. In april 1988 werd hij bij zijn 25-jarig jubileum gehuldigd en onderscheiden met de zilveren Jorisspeld van zijn gilde. Jan was iemand die niet op de voorgrond trad. De laatste jaren kreeg hij steeds meer problemen met zijn ogen en was hij niet meer zo actief. Samen met een delegatie van het Sint Catharinagilde Tongelre hebben zijn gildebroeders op passende wijze van hem afscheid genomen op 11 februari.

Mogen zij allen rusten in vrede ■

HaVeP Bedrijfskleding
 B.V. Textiel Fabrieken H. van Puijenbroek
 Postbus 11, 5050 AA Goirle, Tel. 013 531 32 33, Fax 013 531 32 90

HaVeP Bedrijfskleding
 merkbaar beter!
 HaVeP Workwear
 best quality!
 HaVeP Beruufskleidu
 spijlen, hesser!
 P Vèl
 qual
 érik
 rijfsk
 ang

Superieure! Merkbaar beter!
 HaVeP
 Qualite

- Goud en Zilver
- Reparaties
- Veranderingen
- Nieuw werk
- Eigen ontwerp
- Gildewerk
- Graveren

Meester Goudsmid/Edelsmid

Leenderweg 37, Valkenswaard, Tel. (040) 204 24 89

AGENDA

Noordbrabantse Federatie van Schuttergilde:

Zoals in onderstaande agenda te zien is, zijn er weer samenvallende gildefeesten. Wij doen nogmaals nadrukkelijk een beroep op u om dit bij het organiseren van uw gildefeest te voorkomen. Met overeenstemming tussen de betreffende kringbesturen en gilden zijn maximaal twee samenvallende gildefeesten acceptabel. Zie in eerste instantie de lijst van gildefeesten in het NBFS-vademecum. Een bijgewerkte lijst van aangemelde c.q. goedgekeurde gildefeesten over meerdere jaren is bij het federatiesecretariaat te verkrijgen.

Gildefeesten in 2000

9 juli

Vrij gildefeest Kwartier van Oirschot, te Hilvarenbeek bij het Sint Sebastiaangilde.

9 juli

Vrij gildefeest Land van Cuijk, te Boxmeer bij het H.Bloedsgilde

20 augustus

Kringdag Kwartier van Oirschot, te Knegsel bij het gilde Sint Monulphus-Sint Gondulphus

26 augustus

Zaterdag, Europees Koningenschieten te Garrel, Süddoldenburg, Duitsland

27 augustus

Zondag, Europees Gilde- en Schutterstreffen te Garrel Süddoldenburg, Duitsland

02 september

Zaterdags NBFS-toernooi standaardrijden, te Lierop bij het gilde Sint Antonius-Abt

03 september

NBFS-toernooi Brabants gewerschieten op wip, te Beek en Donk bij het Sint Leonardusgilde Donk

17 september

NBFS-toernooi Vendelen-Trommen-Bazuinblazen, te Eindhoven bij het Sint Catharinagilde Strijp

23 september

Internationaal Vendeltreffen in de Basiliek van Koekelberg te Brussel b.g.v. 'Brussel Europese Cultuurstad 2000', georganiseerd door Europeadecomité Vlaanderen. Deelname 1 gildegroep per kring. Info bij de vendelcommissie: Jos van de Ven, 0492-382288

24 september

Gildefeest Nuenen-700 jaar, te Nuenen voor gilden in en rond Nuenen. (Info: A. de Brouwer. Ruitersweg 6, 5674 XB Nuenen. Kantoor: 040.2631668)

24 september

Nederlands Gildekampioenschap Brabants kruisboogschieten

GILDE- EN SCHUTTERSZILVER

JUWELIERS - HORLOGES
Jan Andriessen
 DORPSTRAAT 28
 5708 GK HELMOND (STIPHOUT)
 TEL. (0492) 55 07 92
 FAX (0492) 52 22 69

**RESTAURATIE-ATELIER
 DE TIENDSCHUUR**

Reeds jaren ervaring met
 archief- en textielconservering

Kapelaan Poellplein 1, 5046 GV Tilburg, telefoon 013 - 5368355

WILLIGERS makers van vaandels,
 vendels en andere
 gildeattributen

Joke Willigers (V.H. H.M. Waters)
 Zand 33, 5757 RX Liessel (0493) 34 25 68

Europäische Gemeinschaft Historischer Schützen
Communauté européenne des gildes de tir historiques
European community of historic armed guilds
Europese Gemeenschap der historische Schuttersgilden

Nederland; Groot Brittannië; Ierland; Scandinavië.

EUROPA SCHUTTERSTREFFEN 2000 TE GARREL

Het 13e Europa Schutterstreffen vindt van donderdag 24 augustus tot en met zondag 27 augustus plaats in Garrel, een plaats zuidelijk van Oldenburg in noord Duitsland. Het is een gebied waar toerisme en kleinschalige industrie goed samengaan, gestuurd door een actief gemeentebestuur. Deze drie potenties hebben de organisatie van het schutterstreffen door het plaatselijke Sint-Johannes Schuttersgilde mogelijk gemaakt. De verwachtingen zijn hoog gespannen bij de duizenden deelnemers uit Europese schutterijen en gildes met hun aanhang. Er zijn geen Brabantse wedstrijddisciplines, maar de deelnemers hebben gelegenheid om kennis te maken met die van het organiserende land en om door middel van demonstraties in het vendelen en kruisboogschieten iets van onze gildcultuur over te brengen. Bovendien staat het "elkaar ontmoeten" van de diverse gilde- en schuttersculturen hier op een hoog plan. Het is zeker de moeite waard om als deelnemer of toeschouwer hierbij aanwezig te zijn.

Hoofdprogramma zaterdag 26 augustus 2000

- 10.00: Aanmelding bij de EGS-schietcommissie van de koningen die bij de regiosecretarissen zijn aangemeld voor het Europa-koningschieten (deelnamekosten DM. 10,00).
- 14.00: Aanvang van de voorronden van het koningschieten, waarbij elk van de vijf regio's een schutsboom met vogel heeft. Per schutsboom worden vijf finalisten afgevaardigd: degene die de vogel afschiet, de direct voorgegane twee schutters en de direct hierna aan de beurt zijnde twee schutters.
- 16.00: Aanvang van de finale op de koningsboom met de mooie gebeeldhouwde houten adelaar. Dit pronkstuk is met een houten verbindingstuk aan de schutsboom bevestigd. Het is de bedoeling dat op dit tussenstuk wordt geschoten tot de draagkracht ervan niet meer voldoende is en de adelaar "onbeschadigd" naar beneden komt.
- 17.00: Bekendmaking van de nieuwe Europakoning.
- 18.30: Kroningsmis in de parochiekerk van Sint-Petrus en Sint-Paulus, voorgegaan door Bondspraeses Prelaat dr. Heiner Koch en bisschop Marcjan Trofimiak. Collecte voor het sociale kinderproject te Luck-Oekraïne.
- 20.00: Muzikaal eerbetoon aan de nieuwe koning op het feestterrein.
- 20.30: Koningsbal in de feesttent (gratis toegang).

Hoofdprogramma zondag 27 augustus 2000

- 10.30: Plechtige Hoogmis op het feestterrein, voorgegaan door de Apostolisch Nuntius en bisschop Marcjan Trofimiak. Collecte voor het kinderproject te Luck-Oekraïne.
- 11.45: Toespraak door beschermheer Karl-Heinz Funke, minister van Voedselvoorziening, Landbouw en Bosbeheer.
- 12.00: Frühschoppen in de feesttent en aanvang resterende wedstrijden. Verspreid over de gehele middag zijn er demonstraties in het Brabants vendelen, op eigen initiatief gepresenteerd door diverse gilden.
- 13.15: Aanvang van de grote optocht (3,2 km) van alle deelnemende verenigingen (Nederland nr. 8) door de stad.
- 17.30: Opmars van de Brabantse gilden op het feestterrein. Coördinatie door Hennie Hoppenbrouwers (voorzitter Kring Baronie-Markiezaat) en Jo van den Biggelaar (secretaris Kring Kwartier van Oirschot).
- 18.00: Sluitingsceremonie door EGS-president J.M.G. graaf t'Kint de Roodenbeke.